

februari 2013

SamenKerk ¹

Uitgave van het Bisdom Haarlem - Amsterdam

Pontius Pilatus: een persoon
of een tijdsaanduiding?

pagina 4

Kerkbalans 2013:
Dit is ook mijn kerk!

pagina 18

Die geleden heeft onder Pontius Pilatus...

4

10

18

22

31

36

In dit nummer

Pontius Pilatus: een persoon of een tijdsaanduiding?	4
The Matrix-trilogie	6
De samenwerking van parochies in ons bisdom	8
Vastenaktie	10
Werenfridus past op zijn kerk	12
Van Onderop	14
Vaticanum II en de Katholieke Sociale Leer	16
Kerkbalans 2013: Dit is ook mijn kerk!	18
Vermeldenswaard	20
Aartsbisschop Ntamwana: Geloof moet gestalte krijgen in daden	22
Catechese	24
'n Beetje Crypto	27
Dooperkenning terug op de agenda	28
Jaar van Geloof, Jaar van Genade	30
Huwelijk & Gezin	31
Het Gesamtkunstwerk van de Begijnhofkapel	33
Jongerenpagina's	34
Vastenestafette 2013	36
Onbekende geschiedenis	37
Personalia	38
De gestolen bron van Arsacal	40

Colofon

Samen Kerk is het informatieblad binnen het Bisdom Haarlem - Amsterdam en verschijnt tienmaal per jaar nummer 1 jaargang nr. 38

Verantwoordelijke redactie:
Margot de Zeeuw,
Wim Peeters, hoofdredacteur

Redactieadres:
Samen Kerk
Postbus 1053,
2001 BB Haarlem
Telefoon: (023) 511 26 60
Faxnummer: (023) 511 26 59
Giro 43509
E-mail: pvermeer@bisdomhaarlem-amsterdam.nl
Internet: www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl

Medewerkers:
Marcel Poorthuis (Parels uit de Schattengrot)
Hein-Jan van Ogtrop (Kerkengek)
Floor Twisk (Onbekende Geschiedenis)
Stefan en Lisette van Aken (Huwelijk en Gezin)
Eleonora Hoekstra-Ros (Van Onderop)

Evert Veldman (Wereldwijd)
Mirjam Spruit - Borst (Jongerenpagina en Catechese)
Berry Klaassens
Marieke Waterlander

Abonnementsprijs:
€ 29,00 per jaar; buitenland: € 35,00 per jaar
Abonnementenadministratie: (023) 511 26 40

Advertenties:
Borgerpark Media
Postbus 8027
6060 AA Posterholt
Telefoon: (0475) 711 362
E-mail: info@borgerparkmedia.nl
www.borgerparkmedia.nl

Vormgeving/technische realisatie:
Novente vormgevers, Lunteren

Niets uit deze uitgave mag zonder toestemming worden overgenomen. Van sommige teksten en illustraties is de herkomst niet te achterhalen. Verantwoordelijken kunnen reageren via bovenstaand adres.

Die geleden heeft onder Pontius Pilatus

“Wat is waarheid?” vraagt de Romeinse landvoogd aan de terdoodveroordeelde wiens vonnis hij moet bekrachtigen. Een moderne vraag, die door elke relativist gesteld zou kunnen worden. Er is geen waarheid luidt immers het dogma van de postmoderne mens, en als die er zou zijn zouden wij haar niet kunnen kennen.

Paus Benedictus noemt het relativisme de gevaarlijkste dwaling van deze tijd, maar hij geeft critici van het christendom wel gelijk waar het het bezit van de waarheid betreft. “Niemand kan zeggen: Ik heb de waarheid’, werpt men tegen – en terecht: niemand kan de waarheid hebben, de waarheid heeft ons, het is iets levends! Wij zijn niet haar bezitters, wij zijn door haar gegrepen”.

In onze jaarserie over de twaalf artikelen van het geloof zijn we aanbeland bij Pontius Pilatus. Merkwaardig dat hij, naast Jezus en Maria, de enige mens is die genoemd wordt in de geloofsbelijdenis. Berry Klaassens legt uit dat zijn vermelding meer is dan alleen een tijdsbepaling.

Stefan van Aken blikt terug op de beroemde filmtrilogie over the Matrix. Dan gaat het niet over de waarheid, maar over de werkelijkheid, die voortdurende schepping waarin wij leven. Met het verdwijnen van het besef van een levende Waarheid worden we immers ook cynisch ten aanzien van de werkelijkheid: “Wat is echt? Hoe definieer je de werkelijkheid? Als je het hebt over datgene wat je kan voelen, ruiken, proeven en zien, dan is de werkelijkheid niets anders dan elektrische signalen die worden geïnterpreteerd door je brein”. Het is alsof je iemand hoort die verslaafd is aan games, computerspellen.

Aandacht ook voor een heel andere werkelijkheid, die van de materiële toestand van onze kerk. Het is weer de tijd van de actie Kerkbalans, en in dit nummer vertelt een jonge vrouw wat de kerk voor haar betekent, zeker ook praktisch.

Omdat onze bisschop enkele weken bezinning en rust houdt schrijft mgr. Hendriks deze maand het Woord van de Bisschop, over de nieuwe verbanden die in onze regio's gaan ontstaan tussen de verschillende parochies. Van de hand van mgr. Punt plaatsen we zijn nieuwjaarsbrief over het Jaar van het Geloof.

Dit dikke nummer bevat veel meer, er is ook het nodige wat niet meer mee kon. Dat schuift door naar maart.

Wij wensen u zoals u gewend bent van ons: veel lees- en kijkplezier!

Wim Peeters hoofdredacteur

Pontius Pilatus: een persoon of een tijdsaanduiding?

Elke keer wanneer wij de geloofsbelijdenis bidden, komen wij de naam tegen van een Romeinse ambtenaar: Pontius Pilatus. Hij is een van de mensen die prominent aanwezig is in de kunst van onze kerken. In bijna iedere kerk is hij zichtbaar in de kruiswegstaties als degene die Jezus overgeeft aan de Joden om gekruisigd te worden. Maar wie was Pilatus eigenlijk? Berry Klaassens zoekt het antwoord aan de hand van het Evangelie volgens Mattheus.

De doornenkroon, Peter Paul Rubens, 1612

Wie was Pilatus precies? Was hij niet meer dan een toevallige mens die gebruikt wordt om het hele lijden van Christus een plaats te geven in de tijdlijn van de geschiedenis? Dat gebeurde immers toen Pontius Pilatus de Prefect van Judea was... Of is het mogelijk dat de Heilige Schrift ons ook de mens achter Pontius Pilatus laat zien?

En zij boeiden Hem, leidden Hem weg en zij leverden Hem over aan Pilatus, de stadhouder. (Math. 27:2) De Joden hebben geen macht over Leven en dood en gaan naar diegene die hun plannen kan uitvoeren. Pontius Pilatus, de stadhouder en opperrechter namens de Keizer in Rome. De stadhouder ondervraagt Jezus zelf: Jezus dan werd voor de stadhouder gesteld. En de stadhouder ondervroeg Hem en zeide: Zijt Gij de Koning der Joden? Jezus zeide: Gij zegt het. (Math. 27:11) Hoe vreemd moet het voor Pilatus geweest zijn om iemand voor zich te hebben die zo zwijgzaam is en zelfs niet ingaat op de beschuldigingen die tegen hem worden ingebracht. Toen zei Pilatus tot Hem: Hoort Gij niet, hoeveel zij tegen U getuigen? En Hij antwoordde hem op geen enkele vraag, zodat de stadhouder zich zeer verwonderde. (Math. 27:13-14)

Verwarring

Je merkt in dit deel van het Evangelie dat Pilatus zich wat in verlegenheid gebracht ziet worden. Wat kan hij doen? En wat is de opzet van de Joden? Hij probeert Jezus vrij te laten, maar dan wel op zo'n manier dat de

Ecce Homo, Antonio Ciseri, 1880

Joden niet tegen hem in opstand komen of dat zij hem bij de Kiezer in diskrediet kunnen brengen. Nu was de stadhouder bij elk feest gewoon een gevangene, ter keuze van de schare, los te laten. Zij hadden toen een berucht gevangene, genaamd Barabbas. Daar zij nu toch bijeen waren, zeide Pilatus tot hen: Wie wilt gij, dat ik u zal loslaten, Barabbas of Jezus, die Christus genoemd wordt? Want hij wist, dat zij Hem uit nijd hadden overgeleverd. (Math. 27:15-18) De Joden zijn vastberaden en willen Jezus hoe dan ook zien sterven. Om het voor Pilatus nog verwarrender te maken, komt er bijstand voor Jezus uit een wel heel onverwachte hoek. Terwijl hij nu op de rechterstoel zat, zond zijn vrouw hem de boodschap: Bemoei u toch niet met die rechtvaardige, want ik heb heden in een droom veel om Hem geleden. (Math. 27:19)

Het proces tegen Jezus bereikt zijn hoogtepunt en Pilatus bevindt zich in een patstelling: Pilatus zeide tot hen: Wat moet ik dan doen met Jezus, die Christus genoemd wordt? Zij zeiden allen: Hij moet gekruisigd worden! Hij zeide: Wat heeft Hij dan toch voor kwaad gedaan? Zij schreeuwden des te meer: Hij moet gekruisigd worden!

Toen Pilatus zag, dat niets baatte, maar dat er veeleer oproer ontstond, nam hij water, waste zich de handen ten aanschouwen van de schare en zeide: Ik ben onschuldig aan zijn bloed; gij moet zelf maar zien, wat ervan komt. (Math. 27:22-24) Nog steeds overtuigd van de onschuld van Jezus, geeft Pilatus Hem over om gekruisigd te worden.

In de bovengenoemde Evangelieteksten maken wij Pilatus als het ware van dichtbij mee. Wij kunnen als het ware zijn worsteling ervaren, de worsteling tussen zijn overtuiging dat deze Jezus onschuldig is en de Joodse eis om Zijn dood. Uiteindelijk wast Pilatus zijn handen in onschuld ten overstaan van alle aanwezigen. De Koning der Joden moet sterven. En dit is ook wat hij op het kruis laat zetten: Dit is Jezus, de koning der Joden.

Pontius Pilatus is een tijdsaanduiding, waarin het lijden van Christus een plaats heeft. Maar hij krijgt een gezicht in het Evangelie en wordt daar een mens die worstelt met zijn opdracht. <

Berry Klaassens

The Matrix-trilogie

Bijna 14 jaar geleden was de première van de film *The Matrix*. Vanwege de spectaculaire special effects werd de film een groot succes. Er volgden nog twee vervolffilms: *The Matrix Reloaded* en *The Matrix Revolutions*. Het zijn weliswaar sciencefiction-films, maar de filosofie achter de trilogie kan ons wel degelijk iets zeggen vindt Stefan van Aken. In deze Samen Kerk daarom een reflectie op de beroemde *The Matrix*-trilogie van de broers Andy en Larry Wachowski.

Er zijn veel films die over een virtuele werkelijkheid gaan. De film *Inception* bijvoorbeeld, handelt over het snijvlak tussen droom en werkelijkheid. In de beroemde film *Avatar* is de wetenschap zover dat je bewustzijn naar een ander lichaam kan worden overgebracht, het gekloonde lichaam van een buitenaards ras zelfs. Je eigen lichaam blijft achter in een speciale machine. Behalve het feit dat *The Matrix* ouder en dus origineler is, is er nog iets anders wezenlijk verschillend. In *The Matrix* gaat het niet over een gecreëerde werkelijkheid naast de bestaande wereld, maar blijkt de bestaande wereld virtueel te zijn. De wereld om ons heen blijkt een gegeneerde computersimulatie te zijn, de echte wereld is compleet anders. Eén van de belangrijkste spelers in de film -Morpheus genaamd - stelt dan ook de retorische vraag: "Wat is echt? Hoe definieer je de werkelijkheid? Als je het hebt over datgene wat je kan voelen, ruiken, proeven en zien, dan is de werkelijkheid niets anders dan elektrische signalen die worden geïnterpreteerd door je brein."

Het verhaal begint bij Thomas Anderson, een computerprogrammeur die in zijn vrije tijd een hacker is. Hij opereert dan onder de naam Neo. Op een bepaald moment wordt hijzelf "gehackt" en op zijn computerscherm verschijnt de opdracht om - net als Alice uit *Alice in Wonderland* - een wit konijn te volgen. Dit witte konijn blijkt een tattoo op de schouder van één van zijn vrienden van de hackersclub te zijn. Hij volgt hen en komt terecht bij een groep rebellen onder leiding van Morpheus. De vergelijking met *Alice in Wonderland* komt later terug als Neo door Morpheus wordt gedwongen een keuze te maken tussen een rode en een blauwe pil. Kiest hij de rode pil, dan gaat hij naar *Wonderland*, de echte wereld. Kiest hij de blauwe pil, dan wordt hij wakker in de huidige (nep)

Neo geeft
zijn leven en
bevrijdt daarmee
de mensheid.

wereld, de wereld waarin wij allemaal leven, *de matrix* dus, waarin we "slaaf zijn in een gevangenis van onze gedachten."

Vrije wil en keuze

In de film komt regelmatig het begrip 'vrije wil' of 'vrije keuze' ter sprake. In eerste instantie dus door te kiezen tussen de blauwe en de rode pil. Neo kiest uiteindelijk voor de rode pil. Hij kiest voor een wereld die er veel minder rooskleurig uitziet dan de wereld waarin hij gewend was te leven. De echte wereld is namelijk aan de oppervlakte verwoest door een oorlog met robots, en het leven speelt zich af onder de grond. Alle natuurschoon is verdwenen en er is slechts de continue oorlog met de machines. Ondanks het feit dat de echte wereld minder mooi is dan de virtuele wereld die hij kende, kiest Neo voor de waarheid. De film lijkt ermee te willen zeggen dat we als mens liever een beroerde werkelijkheid hebben dan een fantastische schijnwereld. Filosofisch zou je kunnen zeggen dat de werkelijkheid intrinsiek - uit zichzelf - goed en waardig is, illusies zijn daarmee slechts een flauw aftreksel van de werkelijkheid. Voor het goede kiezen betekent dan ook: kiezen voor de waarheid en werkelijkheid. In de film is er echter ook een personage dat de schijnwereld wel verkiest boven de werkelijkheid. In ruil voor rijkdom en geluk in de schijnwereld is hij bereid als een Judas te zijn en Neo over te leveren aan de robots. Net als Judas overleeft hij zijn eigen leugen niet.

Maar dan de keuze zelf. Aan het begin van de eerste film wordt aan Neo gevraagd of hij gelooft in een persoonlijke eindbestemming (of lotsbeschikking). Neo antwoordt ontkennend: hij vindt een lotsbestemming ingaan tegen de eigen vrije wil. In de film komt vervolgens regelmatig de vraag aan de orde of een persoonlijke keuze of vrije wil inderdaad bestaat. Zo wordt door The Merovingian, het personage in de film dat verantwoordelijk is voor de ruimte tussen de virtuele en de werkelijke wereld, gesuggereerd dat keuze een illusie is. Later, in gesprek met "the Oracle" - het Orakel, de mede-ontwerper van de matrix - vraagt Neo zich af hoe je een eigen keuze kunt hebben als iemand al weet wat je gaat kiezen. The Oracle wijst erop dat een keuze vaak al gemaakt is, maar dat we alleen nog moeten begrijpen waarom. Dat is weer een lesje filosofie: als er een vrije keuze is, hoe en wanneer komt die keuze tot stand, waarin is de keuze gefundeerd?

Later in de film maakt Neo twee keuzes die ingaan tegen de rede. De eerste keer is dat in gesprek met de ontwikkelaar van de matrix, oftewel: de Architect. Hij kiest voor het leven van zijn geliefde, ten koste van de hele mensheid. In de film wordt daarmee duidelijk het verband aangegeven tussen de vrije keuze en de liefde: de één zit vast aan de ander. Uiteindelijk blijkt deze irrationele keuze juist belangrijk voor het redden van de mensheid. Ook in de katholieke moraal is er overigens geen onderscheid te maken tussen één leven of de hele mensheid. De film sluit af met een gevecht waarin de tegenstander van Neo zich afvraagt waarom hij doorvecht terwijl hij weet dat hij niet kan winnen. Neo antwoordt opnieuw irrationeel: "Omdat ik ervoor kies". Hoewel hij inderdaad niet lijkt te kunnen winnen, vernietigt hij uiteindelijk zijn tegenstander omdat hij uit vrije wil vecht.

Leven geven

In *The Matrix* is de wereld waarin we leven een computersimulatie met de naam de Matrix. In de werkelijkheid van de film zitten we allemaal vast aan een machine. Deze machine wekt illusies op waardoor we denken een gewoon leven te leiden in een gewone wereld. De realiteit is echter dat onze lichamen gebruikt worden als energievoorziening voor de robots met artificiële intelligentie.

De matrix kan echter niet functioneren als een ideale wereld, omdat de mens alleen kan functioneren met een vrije wil (of een vorm daarvan). En omdat de vrije wil een variabele is die niet helemaal te controleren valt, loopt het uiteindelijk ook uit de hand. Eén van de geprogrammeerde onderdelen begint zich te gedragen als een computervirus onder de naam Mister Smith. Uiteindelijk is Neo bereid dit virus te vernietigen. Hij geeft daarbij zijn eigen leven. In ruil daarvoor laat "the Architect" namens de robots alle mensen vrij. De trilogie eindigt met een scène waarin the Architect en the Oracle elkaar ontmoeten. De Architect vraagt het Orakel of zij deze ontwikkeling had voorzien. Zij zegt van niet, maar voegt eraan toe dat ze wel altijd heeft geloofd in vrede tussen de robots en de mensen.

Christelijke film?

In *The Matrix*-trilogie zitten veel filosofische vragen over de mensheid. Hebt u de films nog niet gezien, dan zijn het absolute aanraders, zeker de eerste. De films verwijzen ook regelmatig naar christelijke principes. Neo, ook aangeduid als *De Ene*, redt de mensheid door zijn leven te geven. De verwijzing naar Christus ligt voor de hand. Ook de namen van de hoofdpersonen, van de schepen en van de stad van de echte wereld verraden een christelijke inspiratiebron: Trinity, Neo (nieuw), Anderson (son of man), Logos (het Woord), Nebuchadnezzar, Zion. Dat alles neemt niet weg dat we de trilogie niet moeten zien als christelijke films, maar eerder als films met christelijke kenmerken, zoals ook de Harry Potter-films dat zijn.

Het mooie van de films is dat zij je laten denken aan een werkelijkheid die bestaat buiten datgene wat we al zien. In de christelijke visie is de werkelijkheid om ons heen echter geen schijnwerkelijkheid, maar juist een verwijzing naar de grotere werkelijkheid die ons nog te wachten staat. De trilogie verwijst naar het specifiek Goddelijke in de mens: het verband tussen de vrije wil en de liefde. De liefde schept vrijheid en deze vrijheid gaat als vanzelf op zoek naar de waarheid. Eenmaal gevonden, geeft de waarheid nog meer vrijheid, de vrijheid waarvoor wij allemaal gemaakt zijn. <

Stefan van Aken

De samenwerking van parochies in ons bisdom

Samen staan we voor de opgave de toekomst van de kerk in ons bisdom voor te bereiden. We begrijpen allemaal wel dat er iets moet gebeuren en dat het niet gewenst is op de oude voet door te gaan. We willen immers graag levende en vitale, aantrekkelijke gemeenschappen. Maar ja, dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Want dat doel streven we allemaal wel na, maar over de weg ernaar toe kun je natuurlijk van mening verschillen. En als het gaat over een fusie, personele unie van parochies of misschien zelfs sluiting van een kerk, dan gaat het niet om zomaar een gebouw. Mensen hebben daar een stuk van hun hart en hun liefde liggen. Het gaat dus ook over gevoel. Toch moet er iets gebeuren, het is niet goed af te blijven wachten. Ruim acht jaar na de nota "Nieuwe tijden, nieuwe wegen" is de bisschop met concrete voorstellen gekomen. Om in gesprek te gaan....

Een levende gemeenschap

Regelmatig denk ik terug aan de reis van ons bisdom naar de wereldjongerendagen in Madrid. Onderweg was er een tussenstop in Andorra. Na een dag vol sportieve activiteiten was er 's avonds laat aanbidding. Het heilig Sacrament werd uitgesteld. Een jongere gaf een getuigenis, daarna was er zacht gitaarspel, soms met dito zang. Jongeren konden een lichtje bij het altaar plaatsen voor hun intenties. En ze konden bij een van de priesters gaan biechten of zomaar in gesprek gaan. Die avond gebeurde er iets. Je "voelde" Gods aanwezigheid. De jongeren bleven urenlang. Velen ontvingen het boetesacrament, misschien voor het eerst van hun leven. Ver na middernacht werd de avond afgebroken, maar terug in Nederland is een groep jongeren hiermee doorgedaan. Ze wilden de ervaring vasthouden. Ze noemen hun aanbidding "een avondje Andorra".

Vorige week sprak ik een jonge man. Hij is pas getrouwd en heeft een kindje. Hij vond het moeilijk aansluiting te vinden in zijn parochiekerk: weinig mensen, oud en koud. Ik heb hem aangespoord te zoeken naar plaatsen waar hij de Heer kon ontmoeten in Zijn Sacrament, misschien dan in een andere kerk. Dat is beter dan dat hij zijn (katholieke) geloof verliest.

Inderdaad merk ik dat jongere mensen gaan zoeken naar een levende gemeenschap en een mooie Eucharistie die hen helpt om de Heer te ontmoeten, van hart tot hart. Het is nu eenmaal belangrijk dat we geestelijk gevoed worden en dat we plaatsen vinden waar we ons geestelijk kunnen laven aan de bron.

Samen, één Lichaam

Volgens mij ligt hier de eerste reden waarom parochies moeten samenwerken en verbindingen moeten leggen: de krachten bundelen om een levende geloofsgemeenschap te kunnen zijn. Daarin speelt de heilige Eucharistie een centrale rol, ook al kunnen andere vieringen ook heel

inspirerend zijn. De Eucharistie is ons door de Heer zelf gegeven als viering van het Paasmysterie: Zijn lijden, sterven en verrijzen, het geheim van onze verlossing. Het tweede Vaticaans concilie van paus Johannes XXIII noemde de Eucharistie daarom de bron van het kerkelijk leven (vgl. bijv. *Sacrosanctum Concilium* n. 10).

Daarnaast zijn er natuurlijk ook allerlei praktische redenen: kleinere aantallen in de kerk, gebrek aan inkomsten, geen reservering voor groot onderhoud. Een parochie is niet financieel gezond als die structureel inteert op het vermogen, ook al zijn er nog wat middelen over....

De Voortgangsnota die de bisschop en de Diocesane Commissie voor Regiovorming en Kerkopbouw (DCRK) in november jl. hebben geschreven, zet een stap naar de toekomst. Het is geen dictaat. De enige voorwaarde is dat dit jaar een personele unie of fusie tot stand komt met enkele of alle parochies van de eigen regio. Het gaat in ons bisdom dan nog steeds niet om "gedwongen megafusies". Die suggestie is onjuist. Natuurlijk moeten de plannen passen in het totale plaatje. De Diocesane Commissie doet daarom voorstellen aan elke regio. Die zijn uitgangspunt voor gesprek. Soms komt daaruit dat de voorstellen een beetje bijgesteld moeten worden, al kan natuurlijk niet iedereen altijd zijn zin krijgen. Ik roep op om dat gesprek te voeren, met elkaar in de regio en met de DCRK, liever dan met de krant. Niemand wordt er wijzer van als we vijandbeelden van elkaar gaan creëren of ons alleen maar schrap gaan zetten. We zijn ledematen van hetzelfde lichaam van Christus, zoals de apostel Paulus schrijft (vgl. bijv. 1Kor. 12).

Een stap vooruit...

Het is meer dan acht jaar geleden dat de bisschop de nota "Nieuwe tijden, nieuwe wegen" schreef. Daarin ging het over de regiovorming en de samenwerking van de parochies en de fusies die in het vooruitzicht werden gesteld. Veel priesters en bestuursleden hebben de laatste jaren gevraagd om een concrete deadline, omdat er toch iets moest gebeuren. Overal waar ik kom en bij vrijwel iedereen die ik spreek, leeft dat bewustzijn eigenlijk wel.

Die deadline voor een partiële fusie of personele unie is dus nu gegeven, nog steeds met de nodige ruimte voor

meningsvorming en gesprek onderling en met de DCRK. Van harte wens ik alle parochies, heel het bisdom toe, dat we in staat mogen zijn om dit jaar een belangrijke stap vooruit te zetten om de toekomst voor te bereiden. <

mgr. dr. Jan Hendriks
tit. bisschop van Arsacal
hulpbisschop van Haarlem-Amsterdam

Een kerk is niet zomaar een gebouw. Mensen hebben er een stuk van hun hart en hun liefde liggen.
Foto: Kathedraal Sint Bavo, Haarlem

Evelyn zoekt een toekomst in de VS

“Ik wist niet hoe ik voor mijzelf en mijn zontje een goed leven moest opbouwen in Honduras. Ik zat in een uitzichtloze situatie.” Zo verklaart Evelyn Mendez haar stap om haar kind achter te laten en naar de Verenigde Staten te vertrekken. Het wordt een dramatische reis, waarvan Evelyn zwaar getraumatiseerd terugkeert. Gedwongen terugkeert: in de VS wordt ze opgepakt en opgesloten. “Het was nog erger dan in Mexico,” zegt Evelyn daarover. “Eindelijk begin je je veiliger te voelen, maar dan spat je droom in één keer uit elkaar.” Honduras is een van de meest gewelddadige landen ter wereld. Jaarlijks proberen tienduizenden mensen naar de

VS te reizen om daar geld te verdienen voor zichzelf en hun gezin. Naar schatting slaagt slechts zo'n vijf procent daarin. De anderen komen na een barre reis uiteindelijk berooid, getekend en een illusie armer weer thuis. Als ze de reis tenminste overleven.

Hulp voor Evelyn

Wat er onderweg precies is gebeurd, daarover wil Evelyn niet praten. “Het was heel erg,” is het enige dat ze - bijna fluisterend - kwijt wil. Terug in Honduras wordt ze opgevangen door de zusters Scalabrinianas. Ze krijgt na de eerste fysieke en medische zorg, therapie van een psycholoog. De zusters helpen Evelyn ook met een nieuwe start, zodat ze voor zichzelf en haar zontje kan zorgen.

De zusters Scalabrinianas trekken zich het lot aan van de duizenden Hondurese migranten als Evelyn. De congregatie heeft centra langs de hele route die de migranten volgen, dus in Honduras, Guatemala, Mexico en de VS. De priesters en zusters ontfermen zich over migranten die onderweg stranden of door de VS worden teruggestuurd.

Samen met tientallen vrijwilligers en twee medezusters is zuster Valdete in Honduras een bron van hoop voor de duizenden teruggestuurde migranten. Zelf spreekt ze overigens van ‘gedeporteerden’: “Ik vind dat de problemen van deze mensen zich beter laten begrijpen in dit woord,” zegt ze. Want wie in de hoofdstad Tegucigalpa of in San Pedro Sula uit het vliegtuig stapt, is letterlijk

berooft van alles. Beroofd van geld en bezittingen, maar bovenal van menselijke waardigheid. Zuster Valdete: “Dan gaat het er om een gezicht te geven aan God. Jezus heeft geleden zoals deze mensen lijden. Wij bidden voor hen, dat zij de hoop vasthouden en niet wegglijden in hopeloosheid en de gevaren van de bendes en de straat.” <

Geef voor de migranten in Honduras

Vastenactie wil het werk van de zusters Scalabriniana ondersteunen. Met uw gift helpen we 16.000 migranten die opgevangen worden op de luchthaven en weer op weg worden geholpen en helpen we ruim 1.000 kinderen en vrouwen via sociale integratie- en begeleidingsprogramma's. De Vastentijd is het moment voor uw gift. Geef vandaag nog en help migranten in Honduras weer een toekomst op te bouwen in hun eigen land.

Vastentijd - 13 februari - 31 maart
 Giro 5850 Vastenactie, Den Haag
www.vastenactie.nl – telefoon 070 779 6008
 e-mail >> info@vastenactie.nl

VASTENAKTIE

Wat wordt uw Vastenactie? Doe mee met Pelgrimstocht!

De Pelgrimstocht is een unieke, spirituele sponsorwandeling van donderdag 21 maart tot en met zaterdag 23 maart 2013. Voor wie dat wil is er een gezamenlijke afsluiting op zondag 24 maart (Palmzondag). U wandelt één, twee of drie dagen door het schitterende Zuid-Limburgse landschap. U ontmoet andere wandelaars, wandelt over bestaande bedevaartroutes en kunt deelnemen aan inspirerende avondprogramma's. Met uw pelgrimstocht zamelt u geld in voor campagne land Honduras. Enthousiast? U vindt meer informatie op >> www.vastenactie.nl U kunt ook bellen met Guus Prevoo, telefoon 06 2755 3005 of een e-mail sturen: >> guus.prevoo@vastenactie.nl

De bedoeling van deze serie artikelen is aandacht te besteden aan de verbeelding van de Bijbel (met name van het Oude Testament) in de kerkelijke architectuur. We behandelden al menige kerk in binnen- en buitenland. Ook in ons eigen bisdom zijn interessante kerken: de uwe? Is er ooit een boekje over verschenen? We zijn geïnteresseerd. Kortgeleden waren we in Medemblik, nu gaan we even verder de dijk langs en gaan we op bezoek bij Werenfridus in Wervershoof.

Werenfridus past op zijn kerk

Het dorp Wervershoof is ontstaan in de 12^e eeuw bij een dam in de Kromme Leek. Het Haarlems brevier commemoreert op 1 september dat de H. Werenfridus, een gezel van de H. Willibrord, hier heeft gewoond nadat hij in Medemblik had gewerkt. Omdat hij de West-Friese wereldse heersers niet vertrouwde, trok hij naar het zuidelijker gelegen rivierengebied. Hij overleed omstreeks 760.

Volgens de legende (tamelijk lang na zijn leven geschreven) zou men niet geweten hebben of de heilige in Westervoort of in Elst begraven moest worden. Men plaatste zijn lijk in een schip, dat onbemand wegvoer en te Elst landde. Daarom wordt Werenfridus afgebeeld met in de hand een scheepje waarop een doodkist staat. Aldus komt hij voor op een prent naar Bloemaert en in een van de (nu verdwenen) ramen in de kerk. Zijn relieken werden tijdens de Reformatie naar Emmerik in Duitsland overgebracht. Zijn feestdag is hier op 14 augustus.

Het ligt voor de hand dat de plaatsnaam Wervershoof 'Werenfridus-hoeve' betekent. Boze tongen beweren dat de oude naam Werfaertshof (op een kaart van G. de Vries Azn. uit 1288 vermeld) niets met Werenfridus te maken heeft, maar zou verwijzen naar een volkomen onbekende heer Werfaert. Uiteraard pleiten wij voor de Haarlemse breviertheorie. Ook de West-Friese jeugd houdt Werenfridus in ere. Er is de St. Werenfridusschool hier ter plaatse en in Hoorn is nog een katholiek college van grote faam dat zijn naam draagt.

Wie hoog wil bouwen, heeft zorgen

Sinds 1805 was hier een klein kerkje dat die naam maar net verdiende. Wel met een torentje, maar de kerk was meer een uitgerekt woonhuis. Men vertelt dat de huishoudster soms de was ophing naast de communiebank. Bij de bouw van de nieuwe kerk heeft men uitgekapt. De op de Franse gotiek geïnspireerde neogotische kerk verrees in 1874-1875 naar ontwerp van Th. Asseler. Het werd een driebeukige basilicale kruiskerk met driezijdig gesloten koor en een forse toren van drie geledingen met achzijdige lantaarn, frontalen en een (heel lange!) naaldspits met hoektorentjes. Nadat het bisdom had aangedrongen op wat extra palen onder de toren kon de kerk op 28 juli 1875 door Mgr. Wilmer worden geconsacreerd. In 1880 sloeg de bliksem in; de schade was zo groot dat men (op advies van architect Bleijs) één zijtoren moest slopen en herbouwen. In 1893 vielen er stenen naar beneden. De toren ging scheef staan. Oorzaak: de palen waren ruim 8 meter te kort. Pas in 1917 (de toren stond inmiddels al 1,30 meter uit het lood) werden langere palen naast de oude aangebracht. Dat bleek niet afdoende. In 1933 vielen weer stenen naar beneden. Pas bij de restauratie van 1948-'49 (de toren was nog schever gaan staan) kreeg men hem wat rechter overeind. In 1985 vond de laatste restauratie plaats. De toren draagt drie naoorlogse klokken met het Te Deummotief.

Het interieur met de nieuwe ramen.

De middelste, aan Franciscus gewijde, vervangt een in de oorlog afgevoerde klok uit 1400.

Van binnen

Het interieur wordt gedekt door kruisribgewelven van gestukadoord hout en heeft gedrongen ronde pijlers met knopkapitelen. Cuypers en Kalf zeggen in hun boek over de Nederlandse katholieke kerken uit 1904: 'Van binnen zijn aan haar meubeling en versiering geen kosten gespaard.' Dat klopt. De kerk was rijk beschilderd en fraai ingericht zoals oude foto's tonen. In de ramen trof me naast Werenfridus ook de priester Odulphus, die in de 9^e eeuw leefde en in West-Friesland missioneerde. Ook nog Gangulphus, een lekehelper van bisschop Wulfram, die in Oostwoud een kerkje stichtte. Toen Gangulphus thuiskwam had zijn vrouw een andere man. Zij liet haar vroegere echtgenoot vermoorden en zo werd hij martelaar.

De ramen met de oude heiligen zouden bij de nieuwe schilderbeurt die de kerk kreeg in 1967 gerestaureerd worden, maar ze waren te slecht. Nieuwe ramen kwamen er van de hand van de Westwoudse kunstenaar Cillekens, die de Triniteit uitbeelden met de gelovigen als vissen er om heen. Jammer dat alle herinneringen aan Werenfridus en zijn vrienden zo uit de kerk verdwenen. Bij gelegenheid van het eeuwfeest van de kerk in 1975 heeft men dat goed gemaakt door een beeld van Werenfridus te laten vervaardigen door de Bergense kunstenaar Van den Idsert. Het beeld met in zijn ene hand een bootje en in de andere hand het kruis, is in beton uitgevoerd en zal het dus wel een tijdje uithouden.

De preekstoel prijkt nog steeds in volle glorie in de kerk. Hij werd vervaardigd door J. Thissen en op Werenfridusdag 1885 aan de parochie aangeboden. De kuip wordt gedragen door de kerkvaders Gregorius, Hiëronymus, Ambrosius en Augustinus. Daarboven taferelen uit het leven van Johannes de Doper. De kruiswegstaties zijn van de hand van de Haarlemse kunstenaar F. Loots, die recht tegenover de kathedraal zijn atelier had; ze zijn in 1905-1911 vervaardigd.

Aparte vermelding verdient nog het orgel uit 1862 van de hand van M. van Dinter, orgelbouwer uit het Belgische Tienen. Het is overgeplaatst uit de oude kerk en heeft na de uitbreiding nog steeds een Franse barokke klankkleur. Er worden regelmatig concerten gegeven: de klank wordt erg gewaardeerd, ook door de parochiaan die na afloop van het inspelingsconcert na de restauratie van 1971 zei: 'Ziezo, dat geriedel hewwe weer had!'

Tussen Medemblik en Enkhuizen

Het past ons, na Medemblik in juni 2012 bezocht te hebben en nu Wervershoof, ook even te gaan kijken in Onderdijk, een lintdorp ten noordwesten van Wervershoof, ingeklemd tussen de

Omringdijk en de Grote Vliet. Daar staat de in 1928-1929 gebouwde St. Gerardus Majellakerk. De kerk bevat zijaltaren uit de bouwtijd en een hoofdaltaar uit 1948. Naast de kruisvormige kerk staat een slanke toren met zadeldak en een luidklok uit 1929 van de firma Mabilon & Co. Oostwaarts langs de dijk ligt Andijk. Aan het begin van het dorp het kleine Maria Middelaars van Alle Genaden-kerkje met klokkenstoel, verderop de 17^e eeuwse Buurtjeskerk (nu als feestzaal in gebruik) en even buiten Andijk de zeer opmerkelijke, enorme gereformeerde kerk van architect Reitsma uit 1930 in restauratie.

Afscheid van de Werenfridus

Terug in Wervershoof stellen wij vast dat de kerk een lichtpunt is voor de parochiegemeenschap, figuurlijk en letterlijk. 's Avonds zijn de schijnwerpers gericht op de 56 meter hoge toren van deze 'kathedraal van West-Friesland' (al zijn er meer kerken die die titel verdienen). De toren was wel een zorgenkindje gebleken, maar Werenfridus kan nu echt tevreden zijn en zou in zijn Ierse Gaelic taal gezegd kunnen hebben: 'Alainn teampall', wat een prachtige kerk. <

Hein Jan van Ogtrop, Haarlem.

Gebruik is onder andere gemaakt van het boekje 'Honderd jaar St. Werenfriedkerk Wervershoof' van de Mgr.'s Verhoofstad en Kraakman, uitgave S. Deutekom Heiloo 1975 en het artikel in de uitgave van Cultureel Erfgoed Noord Holland 'Heilige huisjes' blz. 96.

De Gerarduskerk van Onderdijk.

De Mariakerk van Andijk.

S. Werenfridusbeeld uit 1974 met boot en kruis.

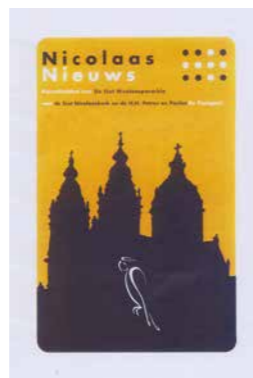
Bij het begin van de veertigdagentijd op Aswoensdag, beginnen we een periode van inkeer, bezinning en gebed om ons voor te bereiden op Pasen. Het is een tijd waarin wij weer de kans krijgen om stil te staan en ons te wenden tot God in het gebed en ons meer richten op onze naasten, vooral degenen die in nood verkeren.

door Eleonora Hoekstra-Ros

De regio Hilversum geeft voor alle rooms-katholieke parochies van die regio in het kader van het Jaar van het Geloof een glossy folder uit. Op de achterzijde staat een verhaal over het gedenken van de 50^e verjaardag van het Concilie en onder het hoofdje staat algemene informatie over tijdstip en plaats waar de gespreksavonden gehouden worden. Op de binnenzijde staat een overzicht van de te bespreken thema's, zoals: iconen bij het Jaar van het Geloof, Bidden, De sociale leer van de kerk enz..

Een aantal kerken in het centrum van Amsterdam ondersteunt de Voedselbank. Dat laten zij merken door houdbaar voedsel in te zamelen om voedselpakketten extra aan te vullen. De kerken doen dat in een estafette met de andere kerken uit het stadsdeel, die allemaal om de beurt voedsel inzamelen. Op de tafel achter in de kerken worden de producten neergezet zoals: koffie, thee, sap, conserven, rijst, koekjes, chocolade. Op 3 februari 2013 is de **Basiliek van de H. Nicolaas** aan de beurt.

De Communicatie van de **Willibrordusparochie te Heiloo** staat in deze periode juist stil bij het verschijnen van het 250e parochieblad. In een lang artikel wordt de geschiedenis verteld vanaf het verschijnen van het eerste parochieblad in 1965 onder de naam "Gids voor de Moeder Gods Parochie". Dan verandert in 1967 de naam in "Tussen de Torens" om in 1972 over te gaan in "Postbus 29". Dat blad ging snel ter ziele, omdat er weinig inbreng was vanuit de parochiegemeenschap. Men startte toen weer in maart 1972 met een eenvoudige uitgave. Dat werd "Communicatie" en verscheen drie keer per jaar. De berichtgeving over roosters en kerkberichten bleef aangeleverd worden aan Sursum Corda, het dekenale weekblad in Alkmaar. In februari 1977 besloot men regelmatig te verschijnen en men begon met nr. 1. Op 16 december verscheen de 250e Communicatie. Het artikel geeft verder een overzicht van veel activiteiten en laat zien hoe levendig de kerk is. Er gebeurt ontzaglijk veel goeds in de kerk, te veel om op te noemen. Met verwondering en dankbaarheid wordt er teruggekeken. De vernieuwing blijft. Het een volgt het ander op.

Bij het parochieblad **Rond onze Toren** van de parochie **O.L.V. Geboorte - Halfweg** is een extra uitgave 2012 bijgesloten op A4-formaat. Het is een glossy bulletin met kleurenfoto's. Het lijkt op een jaarverslag. Van iedere maand wordt er een kerkelijke activiteit uitgelicht. Bij vooruitblik worden data van belangrijke vieringen vermeld. In de kolom Stand van zaken rondom de plannen voor ons kerkgebouw wordt verteld hoe de stand van zaken is over de herhuisvesting van de parochie op langer termijn. Bij Varia wordt geschreven over het dameskoor, het kerkhof en zijn er suggesties om bij belangrijke data van de overledene misintenties op te geven. De voorpagina krijgt een openingsartikel over Kerkbalans met de vraag: Wat is de kerk u waard?

In het Nicolaas Nieuws van de **H. Nicolaasparochie te Edam** schrijft een parochiaan het artikel *Observaties van een kerkganger*. Hij zegt dat jonge mensen niet meer gewend zijn om dingen op papier te lezen. Je gebruikt je smartphone of een blog. Als er niet getwitterd wordt, bestaat het niet. Wordt er wel eens over je eigen parochiekerk getwitterd vraag hij zich af? Als Jezus nu geleefd had, verstuurde hij zeker twitterberichtjes. Hij was jong en ging met zijn tijd mee.

De inzender van het artikel merkt op dat er weinig in de kerk getwitterd wordt en dat er tegelijkertijd zo weinig jonge mensen zich melden in de kerk. Hij stelt dan ook voor een twitteraar aan te stellen voor de parochiekerk. De registrernaam is dan snel bedacht.

De Communicatie van de **Willibrordusparochie te Heiloo** staat in deze periode juist stil bij het verschijnen van het 250e parochieblad. In een lang artikel wordt de geschiedenis verteld vanaf het verschijnen van het eerste parochieblad in 1965 onder de naam "Gids voor de Moeder Gods Parochie". Dan verandert in 1967 de naam in "Tussen de Torens" om in 1972 over te gaan in "Postbus 29". Dat blad ging snel ter ziele, omdat er weinig inbreng was vanuit de parochiegemeenschap. Men startte toen weer in maart 1972 met een eenvoudige uitgave. Dat werd "Communicatie" en verscheen drie keer per jaar. De berichtgeving over roosters en kerkberichten bleef aangeleverd worden aan Sursum Corda, het dekenale weekblad in Alkmaar. In februari 1977 besloot men regelmatig te verschijnen en men begon met nr. 1. Op 16 december verscheen de 250e Communicatie. Het artikel geeft verder een overzicht van veel activiteiten en laat zien hoe levendig de kerk is. Er gebeurt ontzaglijk veel goeds in de kerk, te veel om op te noemen. Met verwondering en dankbaarheid wordt er teruggekeken. De vernieuwing blijft. Het een volgt het ander op.

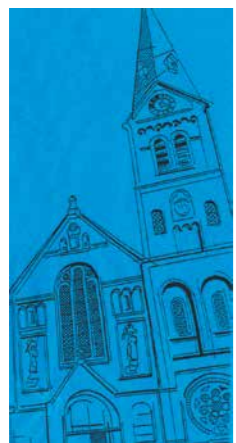
Jongeren uit de **parochie St. Jan de Doper te Noord-Scharwoude** vragen in het parochieblad *Bron van Inspiratie* steun van hun medeparochianen door koffie aan hen te verkopen. Een kleine groep bezoekt in juli de WereldJongerenDag in Brazilië. Zij gaan de eerste week helpen bij een ontwikkelingsproject van de paters Kruisheren. De tweede week reizen zij naar Rio de Janeiro om met vier miljoen jongeren de paus te ontmoeten, een avondwake te houden en de slotviering met de paus te vieren. De reiskosten zijn hoog. Daarom verkopen zij drie maanden lang op zondag Braziliaanse koffie achter in de kerk.

BRON VAN INSPIRATIE
PAROCHIE ST. JAN DE DOPER

een kaars aan te steken en de rust die er heerst te ervaren.

In de vastentijd wordt er vanaf 16 februari elke zaterdagavond om 19.00 uur een meditatieve viering gehouden rond het hongerdoek in de **H. Corneliusparochie te Limmen**. Het Liturgisch Beraad vraagt de parochianen een tiental minuten eerder te komen om in de sfeer te geraken, stil te worden en mee te zingen. Dit staat in **de Limmer Toren**, het parochieblad.

Vaticaanum 2 en de Katholieke Sociale Leer

Tijdens het Jaar van het Geloof is er aandacht voor het Tweede Vaticaans Concilie en de resultaten ervan. Dit belangrijke concilie, dat van 1962 tot en met 1965 duurde, resulteerde in een aantal hoofddocumenten, ook wel *constituties* genoemd. De belangrijkste documenten daarvan zijn *Lumen gentium* en *Gaudium et spes*. Daar waar *Lumen gentium* (Licht van de Volkeren) zich vooral richt op de inrichting van de Kerk als gemeenschap, gaat *Gaudium et spes* (Blijdschap en Hoop) juist meer over de rol van de Kerk in de wereld.

Een belangrijk deel van *Gaudium et spes* is gewijd aan het sociaal-economische leven. Het document doet een oproep om “de waardigheid van de menselijke persoon, zijn roeping in haar geheel en het welzijn van heel de samenleving te respecteren en te bevorderen”. De Kerk beschouwt de mens immers als middelpunt en doel van het gehele sociaal-economische leven. Met deze bewoordingen bouwde het Tweede Vaticaans Concilie voort op de Katholieke Sociale Leer zoals die met de eerste twee encyclieken *Rerum Novarum* (paus Leo XIII, 1891) en *Quadragesimo Anno* (paus Pius XI, 1931) een zekere gestalte en inhoud kreeg.

Drie kernbegrippen

Fundament van de Katholieke Sociale Leer zijn de drie kernbegrippen ‘personaliteit’, ‘solidariteit’ en ‘subsidiariteit’. Aan de basis van deze kernbegrippen staat het bijbelse mensbeeld dat naar voren komt in Genesis. De mens is beeld en gelijkenis van God (‘*imago Dei*’), hoogtepunt van Zijn schepping, én deel uitmakend van een gemeenschap van personen.

Het begrip ‘*personaliteit*’ beziet de mens in zijn concrete situatie. God heeft hem een onvergelykbare en een onvervreembare waardigheid gegeven. Die

waardigheid uit zich in zijn vrijheid, een vrijheid die God uit Zijn liefde heeft geschonken.

‘*Solidariteit*’ is een gegeven, natuurlijke wederkerigheid met de naaste, met de samenleving. In de onderlinge relaties komen de talenten van de individuele mens het meest tot ontplooiing. Ontplooiing die ten diepste gebaseerd is op dienstbaarheid aan elkaar: in het huwelijk, in het gezin, in de arbeid, in het economische leven, in de wetenschap, etc. Het algemeen welzijn (‘*bonum commune*’) van de gemeenschap staat voorop en is, gezien de toenemende afhankelijkheid in onze tijd, van steeds grotere betekenis. De initiatiefnemer van het Concilie, paus Johannes XXIII, wees dan ook op de natuurlijke plicht van een ieder om, naar vermogen, zijn bijdrage te leveren aan deze “goede samenleving”.

Het begrip ‘*subsidiariteit*’ vloeit voort uit de waardigheid van de mens. Het betreft het principe dat de mens allereerst zelf verantwoordelijk is voor zijn bestaan. Waar dat echter (deels) onmogelijk is, moet gerekend worden op redelijke aanvullende voorzieningen. Betutteling is daarbij uit den boze. De individualiteit van de mens in zijn afhankelijkheid van anderen wordt op deze wijze beschermd. Persoonlijke vrijheid

wordt dan een vrijheid in een zekere gebondenheid en is, voor zover dus nodig voor het algemene belang, ingekaderd in maatschappelijke structuren.

Pastorale zorg

Het conciliedocument *Gaudium et spes* versterkt de rol van de Sociale Leer van de Kerk door aan diezelfde Kerk een wezenlijke taak toe te kennen voor het welzijn van de gemeenschap van mensen. De Kerk gaat het daarbij om “het geluk van de menselijke persoon en om de opbouw van de menselijke samenleving; de mens, in zijn integrale eenheid, met lichaam en ziel, met gevoel en bewustzijn, met verstand en wil”. De Kerk wil in deze rol op de diepste vragen van de mensheid ingaan, die zich, veelal op scharniermomenten van het leven, fundamentele vragen stellen.

Gaudium et spes vermeldt tevens dat de mens zonder een gemeenschapsband met anderen niet kan leven noch zijn talenten kan ontplooiën. Het gemeenschapskarakter van de menselijke roeping volgt uit Gods plan, “opdat alle mensen één familie zouden vormen en elkaar in broederlijke geest zouden bejegenen”. Het conciliedocument wijst echter in dit verband op de gebrokenheid van de mens, geneigd als deze is om zijn eigen weg te gaan. Eerbied voor de menselijke persoon is dan ook geboden, uitgaande van de liefde die Christus tot het uiterste heeft voortgeleefd en die onze navolging verdient (vgl. Mt. 25, 40). Niet het bijeengaren van materiële rijkdom is leidend, maar de bijdrage aan rechtvaardigheid en medemenselijkheid. Daarmee heeft *Gaudium et spes* het volk Gods ook aangespoord tot het ontwikkelen en implementeren van haar sociale leer.

Praktijk

Dat laatste is zeker van belang. De Sociale Leer van de Kerk biedt namelijk geen technische oplossingen aan. De Kerk is immers geen leverancier van politieke of economische systemen of van ontwikkelingsprogramma’s. Haar voorkeur wordt hoogstens bepaald en uitgesproken door de mate waarin de waardigheid van de mens op een juiste wijze gewaarborgd wordt. Oplossingen die zich echter louter richten op het technische probleem en die voorbijgaan aan de

waardigheid van de mens, passen daar volgens de opvattingen van de Sociale Leer van de Kerk niet in.

Vanaf de eerste sociale encycliek (*Rerum Novarum*, *Over nieuwe dingen*, 1891) is de visie van de Kerk op de menselijke arbeid en de waardigheid van de mens aan de orde gekomen. De jongste encycliek *Caritas in veritate* (*Naasteliefde in waarheid*) wijst net als haar voorgangers op de primaire positie van de mens in de economie ten opzichte van het kapitaal. Winst mag nooit de eerste of de leidende overweging zijn in het economische verkeer. De economie is dienstbaar aan de mens en niet andersom. Zo dient de economische betekenis van een investering, allereerst beschouwd te worden in haar morele aspecten en waarden. Arbeid is daarin een belangrijke factor, immers deze is van invloed op de lichamelijke en geestelijke dimensie van de persoon. *Gaudium et spes* wees al op de fundamentele dimensie van de arbeid op het leven van iedere mens.

In het licht van het voorgaande mag gesteld worden dat het Tweede Vaticaans Concilie niet alleen de basis heeft gelegd voor het kerkelijk en gelovig leven in de 21e eeuw, maar ook de sociale verhoudingen in de maatschappij, in het licht van het Evangelie en met pastorale zorg, bij de tijd heeft gebracht. Dat dit “aggiornamento” mag leiden naar de omvorming van de wereld, naar een “beschaving van Liefde”. <

Philip Weijers,
Permanent diaken en bestuurslid CSLK

Meer informatie over de Sociale Leer van de Kerk vindt u op de website van het CSLK: >> www.cslk.nl

“Uit het sociale karakter van de mens blijkt, dat de groei van de menselijke persoon en de uitbouw van de maatschappij zelf van elkaar afhankelijk zijn. Immers, uitgangspunt, subject en doel van alle sociale instellingen is en moet zijn: de menselijke persoon, omdat deze namelijk van nature een sociaal leven volstrekt nodig heeft”
Uit: *Gaudium et spes*, 25.

“Dit is ook *mijn* kerk, hier mag ik thuis zijn.”

José Sanders (46) woont met haar man en drie zoons in Den Bosch. Ze is parochiaan van de pastorale eenheid HH. Maria en Johannes en bestuurslid van de parochie H. Maria. José leest regelmatig lezingen en voorbeden in de Heilige Mis in de Sint-Janskathedraal: “Ik heb mijn hart verloren aan de Sint-Jan. In dat schitterende gebouw krijgt mijn ziel als het ware de ruimte om omhoog te vliegen.”

“Als katholieken zijn we gezegend met gebouwen waarin je voelt dat je niet de eerste bent die er binnenkomt en ook niet de laatste zult zijn,” vindt José. “De architectuur van zo’n monumentale kerk dwingt me mijn wereldse jas uit te trekken. Dan weet ik me verbonden met de wereldkerk, door alle eeuwen heen. Andere mensen vinden hun ingang tot de kerk via diaconie of catechese. Voor mij is de liturgie in de kerk de toegangsweg.”

Bestuurslid

In het dagelijks leven werkt José als universitair hoofddocent Communicatie- en Informatiewetenschappen aan de letterenfaculteit van de Radboud Universiteit Nijmegen. Ze doet onder meer onderzoek naar gezondheidsvoorlichting, journalistiek en bijbelvertalingen. De parochie vroeg haar om haar communicatiekunde in te zetten als bestuurslid. “Ik ondersteun de redactie van ons vernieuwde parochieblad en ben betrokken bij de website. Maar de uitdaging van kerkelijke communicatie is breder. We hebben zoveel kerkgebouwen, terwijl het aantal actieve leden krimpt. We zitten te groot in onze jas en te krap in de portemonnee. Iedere parochie staat daarmee voor moeilijke keuzes.”

“Komt tot mij”

“De tendens tot ontkerkelijkheid is al meer dan een halve eeuw gaande, een proces met allerlei sociale oorzaken. Maar de Geest waait waar Hij wil en ik heb een vast vertrouwen dat Hij

ook in komende tijden de boodschap zal brengen aan nieuwe generaties. Ik hoop op een kerk die ruimte biedt aan veel mensen en veel soorten mensen. Een kerk die uitnodigend is. Die net als Jezus openstaat voor iedereen en waarmaakt wat Hij zei: komt allen tot mij die dorstig zijn.”

Ik kan mijn geloof niet uitleggen

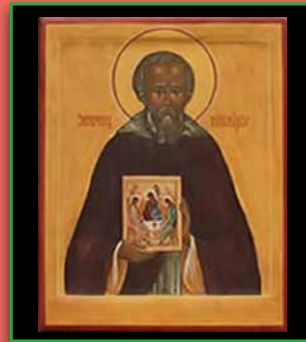
Het zondagse kerkbezoek betekent veel voor José. “Voor ik het weet, word ik in mijn dagelijks leven opgeslokt door alles wat er moet gebeuren. Juist daarom is regelmatig kerkbezoek zo belangrijk voor me. De kerk herinnert mij aan de blijde boodschap. Ik weet niet goed hoe ik mijn geloof moet uitleggen. Ik weet wel dat het perspectief van geloof opengaat telkens als ik de kerk binnenga. Daar wordt het realiteit, in de viering kan ik geloof beleven en vasthouden. We hebben veel om zuinig op te zijn. Een gemeenschap van dienen, ontmoeten, leren. Dat is geen hobby, het maakt deel uit van de essentie van mijn leven. Dat gun ik andere mensen ook en ik probeer het aan onze jongens mee te geven. We praten er soms over, en als ze met me meegaan is dat naar de Hoogmis, niet naar de kinderneven-dienst. Zodat ze eraan wennen: dit is ook mijn kerk, en ook al begrijp ik niet alles, hier mag ook ik thuis zijn.” <

1

< **1. Beelden en schilderijen van Christo Christov bij Abdijkaarsen in Egmond**

Het werk van de Bulgaarse beeldhouwer en schilder Christo Christov laat zich moeilijk in een zin omschrijven. De beelden en de schilderijen zijn op verschillende manier weerbarstig én zachtmoedig, stevig én intiem, uitdagend én troostvol. Eén woord past volgens kunstcritici overigens altijd bij het werk van Christov: indrukwekkend. De expositie van Christo Christov bij Abdijkaarsen, aan de Vennewatersweg 27 in Egmond-Binnen, is te zien van 9 februari t/m 31 maart 2013. De tentoonstelling is geopend op maandag t/m zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur. Zon- en feestdagen gesloten. >

2

< **2. Eikonikon viert jubileum**

Bij gelegenheid van het vijftienvijftig jarig bestaan van het tijdschrift Eikonikon zijn van 2 april tot 2 september 2013 260 iconen te bewonderen in de Schuilkerk van Vianen. Op de binnenplaats wordt een Tuin van de Moeder Gods aangelegd met Mariakapel en een Rozenkransboom. Zaterdag 27 april is er in de Grote Kerk van Vianen een Eikonikon-dag. Toegang is gratis, wel graag uw komst melden via info@eikonikon.nl. Er komen demonstraties en taxaties, er zijn planken, pigmenten en boeken te koop. Als afsluiting is er een Byzantijnse Vesper. Meer informatie via >> th.breukel@chello.nl >

3

< **3. Ontsnapt aan de Beeldenstorm**

Nog tot 24 februari is de tentoonstelling 'Ontsnapt aan de Beeldenstorm' te zien in het Catharijneconvent te Utrecht. Er zijn ruim negentig middeleeuwse beelden van hout, steen en pijpen te bewonderen. De selectie geeft een beeld van de schoonheid van de Utrechtse beeldhouwkunst van het einde van de vijftiende en de vroege zestiende eeuw. Utrecht had in die periode een uitzonderlijke cultuurhistorische en artistieke positie in de Noordelijke Nederlanden. Vooral de langdurige bouw van de Domkerk was van groot belang voor de ontwikkeling van de beeldhouwkunst. Meer informatie: >> www.catharijneconvent.nl Afbeelding: Stenen

5

vrouwenkop (detail), Utrecht, Museum Catharijneconvent. >

< **4. Nieuwe websites voor Geestmerambacht**

De website van de regio Geestmerambacht (www.kerkgeestmerambacht.nl) is geheel vernieuwd. De site informeert over de activiteiten en liturgische vieringen van de parochies van deze regio. Denk aan het gezamenlijke Communie- en Vormselproject en aan informatie over huwelijk en uitvaart. U kunt vanuit de website naar de diverse parochiële websites doorklikken. Ook de meeste van deze sites zijn totaal vernieuwd. >

< **5. Eucharistische Aanbedding is verhuisd**

In februari 2011 startte in de R.-K. Kerk 'De Liefde' wekelijks de Eucharistische Aanbedding. Sinds begin januari 2013 is dit lekeninitiatief verhuisd naar de kapel naast de O.L.Vrouwe Kerk, Keizersgracht 218B, Amsterdam. Wekelijks is hier op donderdag en vrijdag gedurende 36 uur Eucharistische Aanbedding. Meer informatie vindt u op >> www.aanbeddingamsterdam.nl of stuur een e-mail aan >> info@aanbeddingamsterdam.nl >

< **6. Impulsdag Geloofsbouw over de missionaire kerk**

Op zaterdag 19 januari jl. kwamen ongeveer 75 vrijwilligers en pastorale krachten bij elkaar in het Julianaklooster te Heiloo voor de Impulsdag Geloofsbouw. Hilde Kieboom van de St. Egidius gemeenschap verzorgde een inspirerende lezing over de *missionaire kerk*. In de middag stonden er diverse workshops op het programma over catechese, jongeren en gezinnen, waarbij de missionaire insteek centraal stond. Ook werd op deze dag de vernieuwde map *Hands on* gepresenteerd. Meer hierover in het volgende nummer van Samen Kerk. De dag werd georganiseerd door de dienst Geloofsbouw van het bisdom. <

6

>

Inspiratiedag diaconie op 2 maart

Te gast zijn bij de ander

Diaconie draait meestal om het geven van hulp en het beheren van geld. Daarbij staan we vaak voor vragen die gaan over het stellen van grenzen, zorgen dat het geld goed besteed wordt aan het doel waar het voor bestemd is, door de mensen die het bij elkaar gebracht hebben.

Als diaconale vrijwilliger en bestuurder van de parochiële caritas en parochie gunnen wij u graag een inhoudelijke en praktische impuls. We doen dat aan de hand van het thema 'Te gast zijn bij de ander'. Vanuit het benedictijnse gedachtegoed zal Marcel Elsenaar ons verder inwijden in een diaconale spiritualiteit van gastvrijheid. Korte inleidingen en praktische oefeningen wisselen elkaar af.

Natuurlijk proberen we zo goed mogelijk te doen wat ons in Bijbelse verhalen en in de levens van grote voorbeelden is voorgedaan. Als je preciezer naar die bronnen kijkt, valt op hoe vaak de nadruk niet ligt op het resultaat van de hulp, maar op de veranderde relatie. Oosterhuis dichtte daarover de regel: 'wij zijn in bekenden veranderd'. De basis van diaconie en caritas kun je dan ook beschrijven als verbondenheid tussen mensen, arm en rijk, oud en jong.

Aanmelden

U kunt zich aanmelden via de website van de Abdij van Egmond, >> www.abdijvanegmond.nl onder het kopje *Benedictushof*, liefst vóór 14 februari. Kosten: € 19,50 pp. U kunt groepen aanmelden per e-mail: >> benedictushof@abdijvanegmond.nl

Mission Adventure trail

Zuid met Noord verbinden

In de week van 15 t/m 20 juli krijg jij de kans je op een sportieve manier in te zetten voor een ander. Ben je tussen de 17 en 24 jaar en avontuurlijk ingesteld? Doe mee met de Mission Adventure Trail 2013!

Enkele enthousiastelingen van het bisdom Haarlem-Amsterdam organiseren deze zomer de Mission Adventure Trail. Dit zomerkamp start in De Kaag in Zuid-Holland. Bepakt met rugzak trekken we in vijf dagen naar het noordelijkste puntje van Noord-Holland: De Cocksdorp op Texel. Delen van de route zullen we lopend afleggen, andere op een mountainbike of kajakkend. Hiermee zamelen we geld in voor een onderwijsproject van de stichting Wereldouders in Nicaragua. 's Avonds bij het kampvuur komen ambassadeurs vertellen over het project. Voor iedere € 27,50 die we inzamelen, kan een kind een jaar lang naar school. Daar kun je toch niet voor thuisblijven? Geef je snel op, want er is plek voor slechts 20 deelnemers. Bekijk onze website voor info en aanmelding: >> <http://missionadventuretrail.wordpress.com> <

Evert Veldman - Missiesecretaris bisdom Haarlem-Amsterdam

Op 11 oktober, 50 jaar geleden, werd het Tweede Vaticaans Concilie in het leven geroepen, bedoeld om de kerk "bij de tijd te brengen". Het Jaar van het Geloof herdenkt deze gebeurtenis en stelt ons in de gelegenheid de vruchten van dit concilie te onderzoeken. In een reeks interviews wil missiesecretaris Evert Veldman ervaringen van bisschoppen uit verschillende werelddelen tegen het licht houden van de documenten van dit Concilie.

Aartsbisschop Simon Ntamwana:

“Geloof moet gestalte krijgen in iemands daden”

Het laatste document uit Vaticanum II is de pastorale constitutie over de kerk in de wereld van deze tijd, *Gaudium et Spes*. In deze constitutie wordt de Katholieke Sociale Leer samengevat. Uitgangspunt hierin is de waardigheid van iedere individuele mens binnen de samenlevingsvormen waarvan hij deel uitmaakt. Deze samenlevingsvormen vinden hun basis in huwelijk en gezin, dat in *Gaudium et Spes* uitgebreid wordt belicht, en ze strekken verder naar gemeenschappen op nationaal en mondiaal niveau.

Bisschop Simon Ntamwana viert in 2013 zijn 25-jarig jubileum als bisschop, waarvan de laatste 15 jaar als aartsbisschop van Burundi. Als regionaal vertegenwoordiger was hij tevens verantwoordelijk voor de kerk in Rwanda en Congo. In de jaren '90 leed zijn volk onder grote problemen: op de eerste plaats was er de burgeroorlog tussen Hutu's en Tutsi's. Een falende economie had hongersnood tot gevolg. Bovendien waren er grote problemen op het gebied van gezondheidszorg. Burundi is een van de zwaarst getroffen landen van de HIV/Aids epidemie. Het liet het land achter met een bevolking waarvan bijna de helft van de mensen jonger is dan 14 jaar. Velen zijn wees, ontberen onderwijs en lijden honger. Het stelt de kerk voor grote uitdagingen.

“De kwaliteit van het geloof van een individu wordt zichtbaar in zijn daden. Dat is moeilijk te rijmen met de geschiedenis van Burundi. Mensen moeten weer leren waarachtig christen te zijn en hun geloof tot uitdruk-

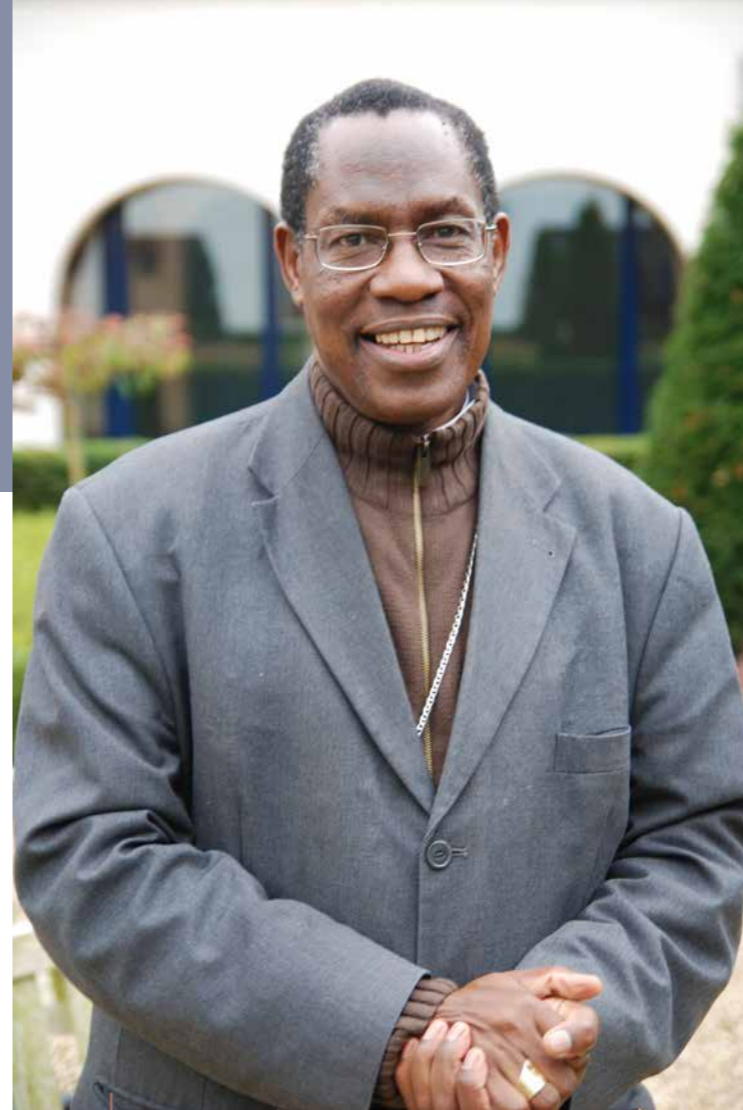
king te brengen in hun handelen. De rol van het gezin is hierin onontbeerlijk. De veranderingen in de maatschappij vinden namelijk hun oorsprong in het gezinsleven. Als kerk leggen we hier veel nadruk op, omdat ook de kerk in zijn kern familie-zijn betekent. Priesters en leken zie ik daarom graag als “Vernetzungswirkers”; nestwerkers. Ze moeten mensen ondersteunen en onderwijzen in dat wat nodig is om het nest te behouden, zoals gezinsplanning, opvoeding en effectief gebruik van landbouwtechnieken.

Ouders, leken en priesters moeten het goede leven voorleven. Ze moeten in anderen een glimp van hun eigen geloof proberen te vinden en die verder aanwakkeren. In onze samenleving is dat niet mogelijk, zolang de verschillende etnische groepen nog in onvrede met elkaar leven. De kerk houdt daarom niet op met het bij elkaar brengen van Hutu's en Tutsi's. Het zijn vaak processen van de lange adem. Daar waar het geslaagd

is, worden de mensen voorbeelden voor anderen. Op dezelfde manier proberen we hen te laten inzien dat ze niet eindeloos kunnen doorgaan met het kappen en afbranden van onze bossen. Door mensen duurzamere landbouwvormen aan te leren, proberen we te bereiken dat ook zij hierin tot voorbeeld worden voor andere gezinnen en kleinschalige boeren.”

Bisschop Ntamwana mag denk ik terecht trots zijn dat hij in de moeilijke jaren niet is opgehouden de kerk te dienen. Reconciliation – verbroedering is voor hem een sleutelwoord, en een genade die wellicht ons als voorbeeld mag dienen. In dit kader noemde hij ook de verbroedering tussen de verschillende kerkvormen die in Burundi actief zijn. Het gaat hem om het geloof voor te leven in woord en daad, in het gezin, in de samenleving, maar ook in verbondenheid met de natuur. Een weg van de lange adem, maar wel de enige weg. <

Evert Veldman, missiesecretariaat

Bisschop Ntamwana wil het geloof voorleven in woord én daad!

Ignatiaanse Geestelijke Oefeningen in Heiloo

Nog belangrijker dan lichamelijke gezondheid is de gezondheid van onze ziel. Om daarvoor is training belangrijk, maar dan op geestelijk gebied. Het gaat er daarbij om je te oefenen in je relatie met God en je te richten op wat Hij van jou vraagt. Essentieel daarbij is te leren luisteren naar wat God je te zeggen heeft.

De heilige Ignatius van Loyola schreef ‘De Geestelijke Oefeningen’. Hij geeft in dit boek praktische handreikingen en oefeningen om ons leven letterlijk op orde te brengen: geordend zoals God het wil. Eeuwenlang al hebben ontelbare mensen door het doen van deze Geestelijke Oefeningen hun relatie met God een positieve impuls kunnen geven. Wij willen graag in het voetspoor van Sint Ignatius treden en deze Oefeningen met u doen. Als groeien in verbondenheid met God, vier dagen van hard werken in een sfeer van diepe stilte, gestuurd door inleidingen en praktische tips, u aanspreekt, dan bent u van harte welkom. De leiding zal in handen zijn van M. Iuxta Crucem SSVN, een van de Blauwe Zusters die aan het Heiligdom verbonden zijn. Kosten: € 150,00 per persoon, inclusief overnachtingen en maaltijden. Meer informatie en inschrijfformulier op >> www.olvternood.nl

We leven in een gebroken wereld: zonde betekent je doel missen!

De tweede stap van de basisboodschap van het katholieke geloof

In het Kerstnummer van *Samen Kerk* is de eerste stap van de basisboodschap van het katholieke geloof - God is liefde - besproken. God houdt van iedere mens persoonlijk en onvoorwaardelijk. Als we dit langzamerhand gaan beseffen, kan dit ons meer en meer openen voor een goede relatie met God en onze naaste.

In de praktijk ervaren we de liefde van God vaak niet. Hij lijkt ver weg en we twijfelen bovendien regelmatig aan Zijn bestaan. Dat we moeite hebben Gods liefde te ervaren, heeft een aantal oorzaken. Het komt door onze eigen fouten en door wat anderen ons aandoen, maar ook omdat we in een gebroken wereld leven.

Fouten van onszelf

Elke mens zal erkennen dat hij of zij in zijn of haar leven fouten maakt. De heilige Schrift noemt dit "zonde". Helaas hangt er voor veel mensen een negatieve lading aan dit woord. Dat is jammer, want ze missen daarmee de juiste betekenis van het woord. 'Zonde' betekent in de grondtekst: *je doel missen*. Je bent gemaakt om liefde te geven en te ontvangen, maar in plaats daarvan kies je tegen de liefde, kies je alleen voor jezelf. In de praktijk merken we dat deze keuzes tegen de liefde ons verwijderen van onze naaste, van God en uiteindelijk ook van onszelf.

In de gelijkenis van de verloren zoon of de barmhartige Vader (*Lucas 15*), zien we waartoe zonde kan leiden. Los van de Bron, weg van zijn Vader, verliest de jongste zoon zich in een ongeordend leven, dat geen maat meer kent. Uiteindelijk leidt dit tot verlies van alle redelijkheid en zelfrespect: hij wil zelfs varkensvoer eten. Bij de oudste zoon in dezelfde gelijkenis, zien we dat de zonde leidt tot een geestelijke verwijdering van zijn Vader, tot verlies van alle vreugde in het leven en tot een onbarmhartige houding ten opzichte van zijn jongste broer.

Fouten van anderen

Naast het feit dat elke mens zijn of haar eigen fouten maakt, is er nog een andere realiteit in ons leven, namelijk dat anderen ons pijn doen en kwetsen. Vaak gaat het hier om de mensen die ons het meest nabij zijn. Onze menselijke impuls is vervolgens ons af te keren van degenen die ons kwetsten, om kwaad te worden en soms

Hoe kun je in een goede God geloven, als er zoveel kwaad in de wereld is?

De YouCat, 51 (Jongerencatechismus) zegt hierover: "Het kwaad in de wereld is een duister en verdrietig geheim. Zelfs de Gekruisigde vroeg aan zijn Vader: 'Mijn God, waarom hebt u mij verlaten?' (Mat. 27,46). Er zijn veel dingen onbegrijpelijk. Maar één ding weten wij met zekerheid: God is honderd procent goed. Hij kan nooit de aanstichter zijn van iets kwaads. God heeft de wereld goed geschapen, maar de wereld is nog niet voltooid. [...] Daarbinnen kun je plaatsen wat de kerk noemt: *fysiek kwaad*, bijvoorbeeld een aangeboren afwijking of een natuurramp. Er is ook *moreel kwaad*, maar dat komt door misbruik van de vrijheid in de wereld. De 'hel op aarde'-kindsoldaten, zelfmoordaanslagen, concentratiekampen - wordt doorgaans door mensen aangericht. De beslissende vraag is daarom niet: 'Hoe kun je in een goede God geloven, als er zoveel kwaad in de wereld is?' maar 'Hoe zou een mens met hart en verstand het leven in deze wereld kunnen uithouden, als er géén God bestond?' Dood en opstanding van Christus laten ons zien: het kwaad had niet het eerste woord, maar het heeft ook niet het laatste woord."

zelfs wraak te nemen. Vaak leidt dit tot een niet-kunnen of niet-willen vergeven van onze kant. Ook dit brengt ons verder van God, onze naaste en onszelf.

Gebroken wereld

Tenslotte: we worden geboren en leven in een gebroken wereld. Van deze gebrokenheid hebben we buiten onze schuld om allemaal iets meegekregen. Dat is wat de Kerk verstaat onder erfzonde. Zowel het goede als het kwade hebben een aantrekkingskracht op ons. Paulus beschrijft het zo treffend: "*Ik doe niet het goede dat ik wil, maar het kwade dat ik niet wil*" (*Rom. 7,19*). Ook deze constante strijd maakt het minder gemakkelijk voor ons om de liefde van God in ons leven te ervaren en te kiezen voor het goede.

Hoop

De vraag is: hoe moet dit nu verder? Is er een oplossing mogelijk? Kan er licht doorbreken in deze duisternis? Is het mogelijk voor ons mensen om werkelijk bevrijd te leven? Is het mogelijk om voor het goede te kiezen of vallen we toch telkens weer terug? Is het mogelijk om in een vreugdevolle relatie te leven met God, onze naaste en onszelf? Kun je vergeven, ook als je dat vanuit jezelf niet kan? Dat is meteen de cliffhanger naar het volgende nummer van *Samen Kerk*, waar het zal gaan over de verlossing en verzoening door Jezus. Er is hoop voor ons, want "*het geknakte riet zal hij niet breken en de kwijnende vlaspit blaast hij niet uit*" (*Jesaja 42,3*).

Lees verder op pagina 26

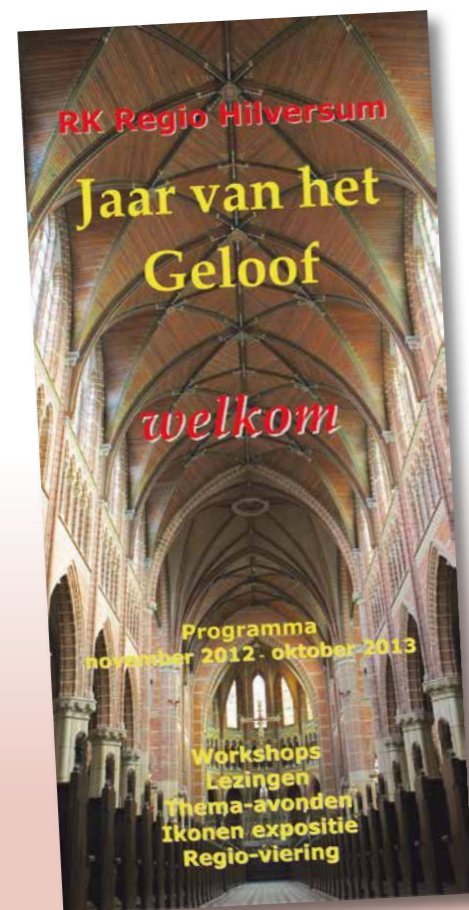
De basisboodschap van het katholieke geloof in zes stappen

1. God is liefde, Hij houdt van mij.
Waarom ervaar ik die liefde dan niet?
2. Er staat iets tussen mij en God: de zonde, gebrokenheid.
Hoe nu verder?
3. Verlossing door Jezus: zijn menswording, passie en verrijzenis bewerken verzoening.
En dan? Wat is mijn antwoord?
4. Geloof en bekering: ik vertrouw me toe aan Jezus en volg Hem na.
En verder?
5. Ik hoef het niet alleen te doen: de heilige Geest is mijn Helper en...
6. ... ik mag deel uitmaken van de kerkgemeenschap.

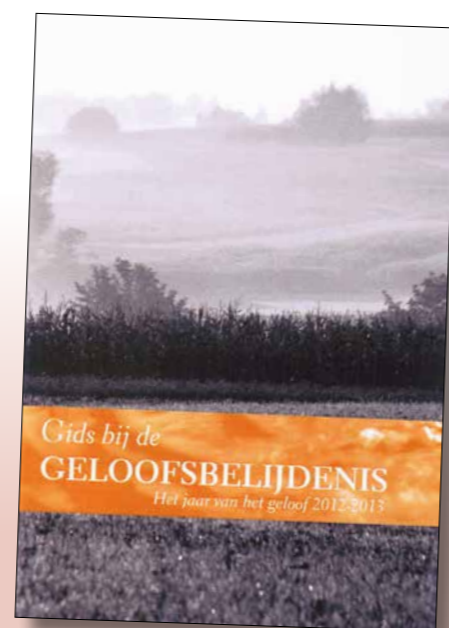
Het Jaar van het Geloof (11 oktober 2012 - 24 november 2013) in actie...

Het Jaar van het Geloof is al een paar maanden begonnen. In diverse parochie(regio's) worden activiteiten en cursussen georganiseerd om aan te sluiten bij het Jaar van het Geloof. Zo bieden bijvoorbeeld de Kerkemeren parochies (Wijdemeren, Hilversum e.o.) een jaarprogramma aan gedurende het Jaar van het Geloof met onder andere lezingen, workshops, thema-avonden, een iconen-expositie en een regioviering.

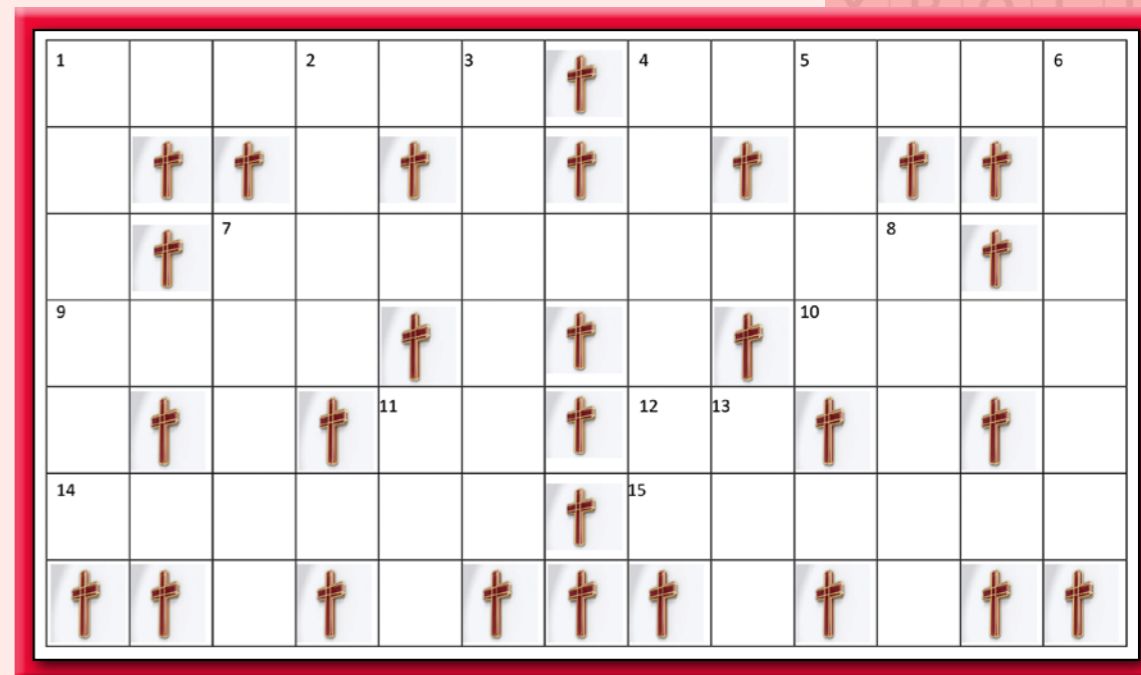

Organiseert uw parochie ook interessante activiteiten in het kader van het Jaar van het Geloof? Laat het weten via >> mspruit@bisdomhaarlem-amsterdam.nl Via dit e-mailadres zijn ook nog steeds **gebedskaarten** beschikbaar, mocht u het Jaar van het Geloof willen ondersteunen met uw gebed.

Naast het Tweede Vaticaans concilie, staat ook de geloofsbelijdenis in het Jaar van het Geloof centraal. Er zijn twee boekjes digitaal beschikbaar, die beide op eenvoudige wijze uitleg geven bij de geloofsbelijdenis en de verschillende onderdelen. Het eerste boekje heet **Gids bij de geloofsbelijdenis** (nu uitgegeven door bisdom Roermond, voorheen een Vlaamse uitgave). Het tweede is **De vreugde van te geloven - Het Credo** van kardinaal Danneels. U kunt de boekjes via >> www.catechesite.nl downloaden. <

'n beetje crypto

Horizontaal

1. Ligt de beschrijving van het werk op de eettafel? 4. Deze generaal brengt het gratis thuis
7. Kerkelijk feest in een tropische boom 9. Daar is pa reeds, maar hij ziet er niet goed uit
10. Dat licht is 's middags omgekeerd 11. Overdreven plaatsbepaling 12. Bij die maanstand begint het sportevenement 14. In die stad gaat men u voor 15. Meetkundig figuurtje waar je doorheen kunt kijken

Verticaal

1. Zoveel mensen bij elkaar is explosief 2. Daar kun je een tien voor krijgen 3. Stad van vechtersbazen? 4. Familielid in het klooster? 5. Stad vol schepen 6. Dat houdt men in de peiling 7. Vader en dat meisje zijn uitgestoten 8. Dat dier maakt het bont 11. Vertrekt deze trein op de afslagplaats? 13. Zo te horen een rare gril tijdens het schaatsen

Prijswinnaars november 2012

- Dhr. G. de Wit, Amsterdam;
- M. Limmen, Purmerend;
- E.M.A. van Vianen, Beverwijk.

Oplossing opsturen naar het redactiesecretariaat Samen Kerk, Postbus 1053, 2001 BB Haarlem

Dooperkenning terug op agenda

In de reeks *Oecumenische Bezinning*, een uitgave van de Raad van Kerken in Nederland, verscheen onlangs een katern over de doop.* Het is het resultaat van een driejarig proces, waarin vertegenwoordigers van kerken in Nederland met elkaar gesproken hebben over de erkenning van elkaars doop. De aanzet tot dit oecumenisch proces, waaraan achttien kerkgenootschappen deelnamen, ging uit van mgr. Jan van Burgsteden s.s.s., de toenmalige bisschop-referent voor oecumene in de R.-K. Bisschoppenconferentie. Geert van Dartel was secretaris van de commissie die de verklaringen opstelde. Deze werden ondertekend tijdens een bijeenkomst in Heiloo. We vroegen Geert van Dartel naar de betekenis van deze nieuwe oecumenische verklaringen over de doop.

Waarom was er een nieuwe gespreksronde over de doop nodig? De dooperkenning in Nederland werd toch al in de jaren zestig bereikt?

“Zeker, de in de jaren zestig bereikte dooperkenning was een mijlpaal in de oecumene in Nederland. Deze maakte een einde aan de ongelukkige praktijk van het *overdopen* van protestanten die in de Katholieke Kerk werden opgenomen of omgekeerd. De dooperkenning brengt de verbondenheid in Christus tot uitdrukking die er ondanks de scheiding van de kerken al is. Dooperkenning is een belangrijke stap op de weg naar het herstel van de volledige kerkelijke gemeenschap zoals het Tweede Vaticaans Concilie heeft benadrukt in het Decreet over de katholieke deelneming aan de oecumenische beweging. Anderzijds moeten we ook kritische vragen stellen bij de doorwerking van de dooperkenningen. Hebben die geleid tot een sterker besef bij christenen van de betekenis van de doop en hun verbondenheid in Christus? Lag het accent niet te zeer op de wederzijdse erkenning van de doop? Er waren twee goede redenen om in ons land het oecumenisch gesprek over de doop weer op te pakken. De dooperkenningen van

de jaren zestig zijn in de vergetelheid geraakt. Het was goed om de betekenis ervan op te frissen en duidelijk te maken wat het betekent dat het geloof van ons doopsel een band van eenheid is. De tweede reden is dat de dooperkenningen beperkt bleven tot kerken in het Westen die de kinderdoop praktiseren. Voor de nieuwe gespreksronde werden ook de Orthodoxe Kerken in Nederland en de kerkgenootschappen die de kinderdoop afwijzen, zoals Baptisten en

Viering doopgedachtenis in genadekapel Heiloo op 29 mei 2012

Pinksterchristenen, uitgenodigd. Daarmee kreeg het gesprek een grote breedte.”

Erkennen de Oosterse Kerken en de Pinksterkerken de doop die in andere kerken is bediend dan niet?

“Over de opvatting van de verschillende Oosterse Kerken (Oosters-orthodox en Oriëntaals-orthodox) bestaat geen duidelijkheid. De Oosters-orthodoxe Kerken van de Byzantijnse traditie (Grieks, Russisch, Servisch, Roemeens) hebben zich nooit gezamenlijk uitgesproken over de erkenning van de doop van andere kerken. De praktijk verschilt van kerk tot kerk en zelfs van plaats tot plaats. In sommige kerken bestaat een praktijk van *overdopen*. Ook bij de Oriëntaals-orthodoxe Kerken (Koptisch, Armeens, Syrisch, Ethiopisch) lopen de opvattingen uiteen. Alle Oosterse Kerken kennen de kinderdoop. Een punt van verschil met de kerken in de westerse traditie is wel dat de drie initiatiesacramenten doop, vormsel en eucharistie in de Oosterse Kerken in één initiatierite worden bediend.

Bij de kerken die tot de doperse traditie behoren, liggen de zaken anders. Zij erkennen alleen de doop op geloof. En daarom wijzen zij de kinderdoop af. De doperse traditie is in de 16de eeuw uit protest tegen de kinderdoop ontstaan. Hiertoe behoort ook de Algemene Doopsgezinde Sociëteit - één van de medeoprichters van de Raad van Kerken. Andere kerken en stromingen die aan de doop op belijdenis (volwassenendoop) vasthouden, zijn: de Baptisten, de Zevende Dags Adventisten, de Pinkster- en Evangelie-gemeenten.”

Hoe is de dialoog over de doop verlopen?

“Zoals gezegd hebben we het gesprek zo breed mogelijk proberen te voeren door zowel vertegenwoordigers van de Oosterse Kerken als vertegenwoordigers van kerken uit de doperse traditie bij het gesprek te betrekken. Daardoor heeft het gesprek veel aan inhoud gewonnen. Onderwerpen waar we met name over gesproken hebben, waren: de sacramentaliteit en de eenma-

ligheid van de doop en de relatie tussen doop en geloof. Gesprekken waren soms verrassend en vanwege de inhoud voor iedereen verrijkend. Het is niet zo verwonderlijk dat het nog niet mogelijk was om al tot volledige overeenstemming te komen. Duidelijk werd dat niet alle kerkgenootschappen toe zijn aan de erkenning van de doop die in andere kerken bediend wordt. In de Oosters-orthodoxe Kerken bestaat sowieso terughoudendheid ten aanzien van het ondertekenen van overeenkomsten in oecumenisch verband. Maar ook orthodoxe priesters gaan behoedzaam om met opname van leden uit andere kerken in hun gemeenschap en besluiten niet zomaar tot een nieuwe doop. Voor de kerken die alleen de doop op belijdenis erkennen, was een gemeenschappelijke doopverklaring duidelijk een stap te ver. Maar in dit gesprek is ook hier meer wederzijds begrip gegroeid wat tot meer behoedzaamheid in de praktijk zal leiden.”

Wat heeft het proces opgeleverd?

“Het gesprek over de doop resulteerde in twee verklaringen die de kern vormen van het boekje van de Raad van Kerken: een gemeenschappelijke verklaring en een verklaring van toenadering. In de gemeenschappelijke verklaring over de doop spreken de ondertekende kerken onder andere uit dat *zij iedere doop erkennen die in geloof en in gehoorzaamheid aan de opdracht van Jezus is voltrokken in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest en die binnen die gemeenschappen en volgens de aldaar geldende regels, is bediend met water. Die doop, zo zeggen de kerken, is eenmalig en onherhaalbaar.*

Negen lidkerken van de Raad van Kerken, waaronder ook de Rooms-Katholieke Kerk en de Protestantse Kerk in Nederland, zetten hun handtekening onder deze gemeenschappelijke verklaring. Van de Oosterse Kerken heeft alleen de Syrisch-orthodoxe Kerk de verklaring ondertekend.

In de tweede verklaring worden de achtergronden van het gesprek tussen de kerken

die de kinderdoop kennen en de kerken die de doop op belijdenis praktiseren in kaart gebracht. Belangrijke punten zijn: de groei in de wederzijdse waardering van elkaars dooppraktijk, het besef dat de doop een moment is in een levenslang groeiproces, de aandacht voor de onherhaalbaarheid en de noodzakelijkheid van de doop.

Bij de elf kerken die deze verklaring van toenadering ondertekenden, waren twee kerken die doop op belijdenis kennen, namelijk de Algemene Doopsgezinde Sociëteit en de Verenigde Pinkster- en Evangeliegemeenten.”

Wat betekent dit voor parochies?

“Het boekje van de Raad van Kerken hierover biedt goede aanknopingspunten voor het geloofsgesprek over de doop. In het Jaar van het Geloof zou dat een oecumenische invulling kunnen zijn. Een tweede mogelijkheid is om bijvoorbeeld in de Gebedsweek voor de Eenheid de hernieuwing van de doopbelofte in een oecumenische viering op te nemen.” <

* De doop, *Bezinning* 42/2012, uitgave van de Raad van Kerken in Nederland, Amersfoort 2012, prijs € 4 (incl. portokosten). Te bestellen via telefoon 033 4633844 of >> e-mail: rvk@raadvankerken.nl

Jaar van Geloof – jaar van genade

Op 11 oktober 2012 heeft paus Benedictus XVI een “Jaar van het Geloof” afgekondigd, bij gelegenheid van de vijftigste verjaardag van de opening van het tweede Vaticaans concilie. Het duurt tot en met 24 november 2013, het hoogfeest van Christus Koning. In dit jaar worden we bijzonder uitgenodigd ons geloof te verdiepen en te vernieuwen. Dat kan door er meer van te weten te komen, maar ook door te proberen er meer naar te leven. Het geloof belooft veel: De gave van de Geest, de vergeving van je zonden, eeuwig leven en geluk, maar het vraagt ook veel. Het vraagt dat je oprecht probeert jezelf stap voor stap te veranderen en te verbeteren, en God en je medemens lief te hebben, zelfs je ergste vijand. Als de leerlingen Jezus eens vragen wat nou het allerbelangrijkste is in het geloof, dan zegt Hij: “Ge zult de Heer uw God beminnen met heel uw hart, heel uw ziel, heel uw verstand en al uw krachten, en uw naaste als uzelf. Daaraan hangt de hele wet en de profeten”.

Aan de Kerk heeft Hij de zending toevertrouwd om mensen op die weg, in dat groeiproces, te ondersteunen en te sterken met de kracht van Woord en Sacrament, gebed en gemeenschap. De paus heeft besloten dit jaar tevens een bijzonder jaar van genade te laten zijn. Daartoe heeft hij alle gelovigen de mogelijkheid gegeven om dit jaar een ‘volle aflaat’ te ontvangen. Bij ‘aflaat’ denken we al snel aan middeleeuwse misstanden, maar er gaat ook een prachtige werkelijkheid in schuil. Het kwaad dat we doen, laat altijd negatieve gevolgen na in onszelf en bij anderen. Ook als we vergeving gevraagd en gekregen hebben, zijn die niet zomaar weg. ‘Aflaat’ betekent dat een gelovige door het lijden van Christus en de verdiensten van de heiligen, ook hiervan bevrijd wordt, of het ten goede kan laten komen aan overledenen.

Voor het verkrijgen van een aflaat wordt altijd gevraagd dat gelovigen een biecht spreken, de heilige communie ontvangen en bidden voor de intenties van de Paus. Het is echter aan de plaatselijke Bisschoppen overgelaten om de nadere voorwaarden in te vullen, waaronder

deze bijzondere genade kan worden ontvangen. Ik wil dit voor ons bisdom aan de drie dingen binden, zonder welke geloof niet echt vruchtbaar kan zijn: verzoening met God, verzoening met de ander en openlijk durven getuigen van je geloof.

- Het eerste wordt al ten volle gerealiseerd in een biecht, waarin we het kwaad van ons leven - voorzover we ons daarvan bewust zijn – durven uitspreken, en als Gods antwoord daarop de sacramentele vergeving ontvangen.
- Het tweede wordt voldaan als we een act van verzoening stellen naar diegenen met wie we in ernstige onvrede te leven, al is het maar een gebaar of een kaart. Of vrede daadwerkelijk tot stand komt, hangt natuurlijk niet alleen van ons af. Belangrijk is dat er geen haat of wrok blijft zitten in je hart. Is dit niet het geval, doe dan gewoon wat goeds voor een ander.
- Het derde wordt voldaan als we in dit jaar een daad stellen van openlijk geloofsgetuigenis door deel te nemen aan een Sacramentsprocessie - bijvoorbeeld Laren of Amsterdam – de Stille omgang, een Mariale gebedsdag of viering - bijvoorbeeld Amsterdam met Pinksteren of Heiloo in het kader van het 300-jarig jubileum – of een andere publieke katholieke religieuze manifestatie. De paus voegt nog deelname aan een studiedag over het Concilie of de Catechismus van de Kerk aan de mogelijkheden toe. Wie dit door ouderdom of ziekte niet meer kan, is hiervan vrijgesteld.

In dit leven proberen we te groeien in de liefde tot God en de naaste. De leer van de aflaat is gebaseerd op dit verlangen naar meer heiligheid en op het geloof dat allen die ons in geloof zijn voorgegaan, ons bijstaan omdat zij als gemeenschap van heiligen met ons verbonden zijn. Door de aflaat krijgen wij deel “aan de schat van genoegdoening van Christus en de heiligen”. Moge dit jaar van het Geloof velen een verdiept geloof, en nieuwe vrede en kracht geven. <

Jozef Marianus Punt,
Bisschop van Haarlem-Amsterdam

Cursus *Huwelijks*voorbereiding

Nog geen twee maanden na de laatste cursus huwelijksvoorbereiding, bleek er alweer behoefte aan een nieuwe cursus. De cursus vindt ditmaal plaats in het regiocentrum van de Boomkerk in Amsterdam-West. Naast een samenwerkingsverband met verschillende parochies in de binnenstad van Amsterdam, wordt momenteel ook gekeken naar samenwerkingsverbanden onder parochies in de Noordelijke helft van ons bisdom, binnen dekenaat Alkmaar.

De cursus ondergaat op dit moment een “facelift”, en wordt eveneens uitgebreid met multimedia zoals video-fragmenten. Naar verwachting is de facelift eind 2013 voltooid. Voor meer informatie over de cursus, kijk op >> www.hoeksteen.org. Aanmelding voor de huidige cursus is niet meer mogelijk.

Spectaculaire uitvoering musical *Hemel op Stelten*

Gedurende drie dagen hebben 35 kinderen zich ingespannen om de KISI-musical *Hemel op stelten* in te studeren. Het waren mooie en gezellige dagen, waarin we ook inhoudelijk veel over ons geloof hebben kunnen leren. Het kloostergebouw van het Diocesaan Heiligdom te Heiloo was zeer geschikt voor de bijeenkomst. Het kamp sloot op 5 januari af met een uitvoering van de musical in de Dionysius-kerk te Heerhugowaard. Meer dan 200 toeschouwers hebben kunnen genieten van een spectaculair optreden met professioneel licht en geluid.

Cursus *Theologie van het Lichaam* bij LifeTeen Haarlem

In januari startte een cursus voor tieners over het grote werk van Johannes Paulus II, ‘de Theologie van het Lichaam’. Tijdens drie zondagavonden maakten zo’n 30 tieners via verschillende werkvormen, filmpjes en een levendige presentatie, kennis met zaken rondom zelfbeeld, man-vrouwbeeld, relaties en seksualiteit.

Monumentenwacht Noord-Holland

Bouwkundige inspecties en adviezen aan particulieren, ondernemingen, stichtingen en overheden over monumentale gebouwen in Noord-Holland

- Beoordeling van offertes en prijsopgaven
- Bereikbaarheids- en veiligheidsplannen

info@monumentenwachtnoordholland.nl
www.monumentenwachtnoordholland.nl

T: 075 6474588
F: 075 6474593
Veerdijk 32, 1531 MS Wormer
Postbus 79, 1520 AB Wormerveer

Bouwadvies Groot Holland

Zelfstandig onderdeel van de Monumentenwacht Noord-Holland. Wij zijn gespecialiseerd in:

- Aan- en verkoopkeuringen
- Meerjaren onderhoudsplannen
- Adviezen over vergunningen en subsidies
- Kostenramingen en begrotingen
- Begeleiding, toezicht en opleveringskeuringen
- Bestekken en werkomschrijvingen

T: 075 6474586 F: 075 6474593
info@bouwadviesgroot Holland.nl

Veerdijk 32, 1531 MS Wormer
Postbus 379, 1520 AJ Wormerveer

Paaskaarsen

Regenboog en Duif Kruis en Druiven Chi-Rho Kruis

Paaskaarsen
Huispaaskaarsen
Altaarkaarsen
Huwelijkskaarsen
Dooпкаarsen
Noveenkaarsen
Devotiekaarsen
Devotielichten
Godslampolie
Miswijn
Hosties
Wierook/Briketten
Kandelaars
Geschenkartikelen
Banieren

Bestel nu uw Paaskaars!
Keuze uit 3 prachtige reliëfs

Maak uw keuze kenbaar voor **22 februari 2013**.
In dat geval beschikt u op tijd over uw Paaskaarsen.

PASEN

31 maart en 1 april

2013

**Kaarsenfabriek
PAPÔT en VAN MOORSEL b.v.**

Nieuwenhuizenweg 15 - 2314 XP LEIDEN (Industrieterrein Roomburg)
Tel. 071 - 301 02 84 / 301 02 25 - Fax 071 - 301 23 03
E-mail info@papot.nl - Internet www.papot.nl

Lourdes Bedevaarten

Per nachttrein,
bus of vliegtuig

In 2013 bieden wij reizen aan naar:

- Lourdes
- Amsterdams (Stille Omgang)
- Banneux
- Pater Pio (Zuid-Italië)
- Assisi / Padua
- Bedevaart op maat
- Israël

Stichting Organisatie
Limburgse Bedevaarten
Raadhuisplein 1
6226 GN Maastricht
tel. 043 321 57 15
info@bedevaarten.com
www.bedevaarten.com

Vraag
nu onze
brochure
aan!

Het Gesamtkunstwerk van de Begijnhofkapel

De katholieke emancipatie heeft behalve veel devote rijmelarij ook hier en daar echte kunst opgeleverd. Ik noem de grote vier: de architect Cuypers, diens zwager, de literator Alberdingk Thijm, de componist Diepenbrock – van wie nu eindelijk het volledige werk verkrijgbaar is- en ‘last but not least’: Antoon

der Kinderen. Deze kunstenaar zal misschien het minst bekend zijn onder het grote publiek. Toch kun je zijn monumentale schilderijen in het raadhuis van Den Bosch moeilijk over het hoofd zien. De Middeleeuwen worden daar verheerlijkt als het tijdperk van ongebroken eenheid van geloof, van ambachtslieden die nog ‘ad maiorem Dei gloriam’ werkten en kathedraal deden verrijzen als gebed in steen, waar het wierook tezamen met de heilige woorden omhoog kringelt langs de ranke pilaren en zich mengt met de machtige klanken van het orgel. De muurschilderingen zijn romantisch en verheerlijken het koningschap als een heilige roeping. Esthetica stond overigens voor Derkinderen niet haaks op maatschappelijk engagement: een op de Middeleeuwen geënt religieus socialisme kon kritisch staan tegenover industrialisatie en massaproductie, maar evenzeer tegenover de kapitalistische belegging in schilderijen: een muurschildering kan niet worden verhandeld!

Derkinderen heeft nog een beroemd werk vervaardigd waarop ik de aandacht wil vestigen en wel vóór het te laat is: de Processie van het Heilig Sacrament van Mirakel in de Begijnhofkapel te Amsterdam. De geschiedenis van het Mirakel heb ik u al eens verteld: dat zelfs keizer Maximiliaan van Oostenrijk tot de pelgrims behoorde zien we op andere schilderijen in de kapel. De keizerlijke kronen op de torens van Amsterdam getuigen er nog steeds van.

Processie

Maar nu over de schildering van Derkinderen. Vóór het te laat is, want de reusachtige schildering is volgens mij ernstig aan het verbleken. Een vriendelijke dame ter plaatste stelde mij een mooi boek ter hand toen ik een hoosbui ontvluchtte en in de kapel op adem kwam. De uitnemende kunsthistoricus Ger van Dijk

verhaalt heel het drama, want zo mag ik het wel noemen, van de schildering van Derkinderen. In opdracht van pastoor Klönne zou Derkinderen voor diens zilveren priesterfeest de processie afbeelden met daarop zo'n zeventig bekende Amsterdammers. We komen bekende namen tegen als Paula Alberdingk Thijm, maar ook Van

Erven Dorens en de Portugees-joodse naam Jessurun de Mesquita, een marrano wellicht. En niet te vergeten: de voorouders van onze eigen columnist en plebaan Hein-Jan van Ogtrop, die zoals wel te merken is uit een zeer cultureel geslacht stamt. Cuypers, Diepenbrock, de Vondelkenner Molkenboer, zowat heel katholiek Nederland van de Emancipatie is er op te vinden.

Nu vertelt de schrijver ons dat Derkinderen eerst een reis naar Italië had gemaakt en daar diep onder de indruk van de fresco's van Giotto raakte. In een poging het Italiaanse licht en vooral het ietwat wazige sfumato te treffen dat we ook kennen van de Mona Lisa, bedekte hij de wandschildering met een zilverige voorjaarsnevel. De notabelen waren in 1888 niet blij met het resultaat, want ze waren nu min of meer onherkenbaar. Een drama niet ongelijk aan dat van de Nachtwacht was geboren: pastoor Klönne weigerde de afgesproken prijs te betalen. Na veel omzwervingen en nadat zelfs een andere schilder een soortgelijk schilderij had vervaardigd, maar zonder enige mystieke toets, kwam het werk van Derkinderen toch in de kapel te hangen. Het is begrijpelijk dat Derkinderen meer naar het mystieke totaalbeeld zocht dan naar de herkenbaarheid van individuele personen: daarin betoonde hij zich een waarlijk door geloof gedreven kunstenaar. Inmiddels is de ochtendnevel wel tot een zware herfstmist verdicht: ik verbeeld me zelfs dat ik in vroeger jaren veel meer op het schilderij kon ontwaren.

Laten mensen die er meer van weten ons inlichten over de toestand van deze schildering. Laten ze ook weten dat wij katholieken graag bereid zijn om voor het behoud van dit kunstwerk in de buidel te tasten! <

Marcel Poorthuis

Wereld JongerenDAG met John Pridmore in Volendam!

Wie bij de Wereld Jongerendagen in Sydney (2008) is geweest, kan zich hem zeker nog herinneren: John Pridmore. Zijn verhaal is namelijk een verhaal om nooit meer te vergeten. Op zijn 13e al begon hij met stelen en hij belandde op zijn 15e in een jeugdgevangenis. Het duurde niet lang voordat hij met de jongens werkte die voor het grootste deel verantwoordelijk waren voor de georganiseerde misdaad in Londen. Hij dacht dat hij alles had: geld, macht, 'girls' en drugs. Toen hij na een gevecht dacht iemand vermoord te hebben, kwam hij tot inkeer. Het bracht een ommekeer teweeg, waarover hij tot op de dag van vandaag in zijn boeken en op podia vertelt. Hij legt uit hoe hij God leerde kennen en nu volledig op Hem vertrouwt.

Wat is de Wereld JongerenDAG?

In 1984 nodigde paus Johannes Paulus II de jongeren van de hele wereld uit om samen met hem Palmzondag te vieren in Rome. Hieraan werd massaal gehoor gegeven en ruim 300.000 jongeren kwamen naar Rome. De uitnodiging bleek een succes en werd het jaar daarop herhaald. Het aantal jongeren steeg ieder jaar en vanuit dit evenement worden nu eens in de twee of drie jaar de Wereld Jongerendagen georganiseerd. Palmzondag werd voortaan de WereldJongerenDAG en wordt nu wereldwijd per bisdom georganiseerd.

Leerling van Jezus

Traditiegetrouw schrijft de paus voor deze dag een brief aan de jongeren en geeft hij een thema voor de dag mee, gebaseerd op een bijbelvers. Dit jaar is dat Mt. 28:19 "Ga en maak alle volkeren tot mijn leerlingen". Niet voor niets hebben wij daarom John Pridmore uitgenodigd. Hij kan ons alles vertellen over hoe het is om leerling van Jezus te zijn. Sinds de Wereld Jongerendagen in Sydney gaat hij de hele wereld over met zijn verhaal. Hij sprak onder andere in Liberia voor kindsoldaten.

Het programma

De dag zal beginnen met een Eucharistieviering in de Sint Vincentiuskerk waarbij mgr. Hendriks zal voorgaan. De zang tijdens de viering wordt verzorgd door 'De zangertjes van Volendam'. Hierna zetten we de dag voort in het nieuwe

pop- en cultuurhuis PX in het centrum van Volendam. Daar zal een boeiend hoofdprogramma zijn en een ruime keuze aan workshops om aan deel te nemen. De avond wordt afgesloten met een maaltijd. Meer informatie vind je op www.jongbisdomhaarlem.nl De viering begint om 11.00 uur. Er wordt een bescheiden financiële bijdrage gevraagd. Aanmelden kan via bovengenoemde website of door een e-mail te sturen aan: >> info@jongbisdomhaarlem.nl

Deze dag wordt georganiseerd door: **Het JongerenPlatform**

Stille Omgang Jongerenprogramma 16 Maart 2013

iBELIEVE!

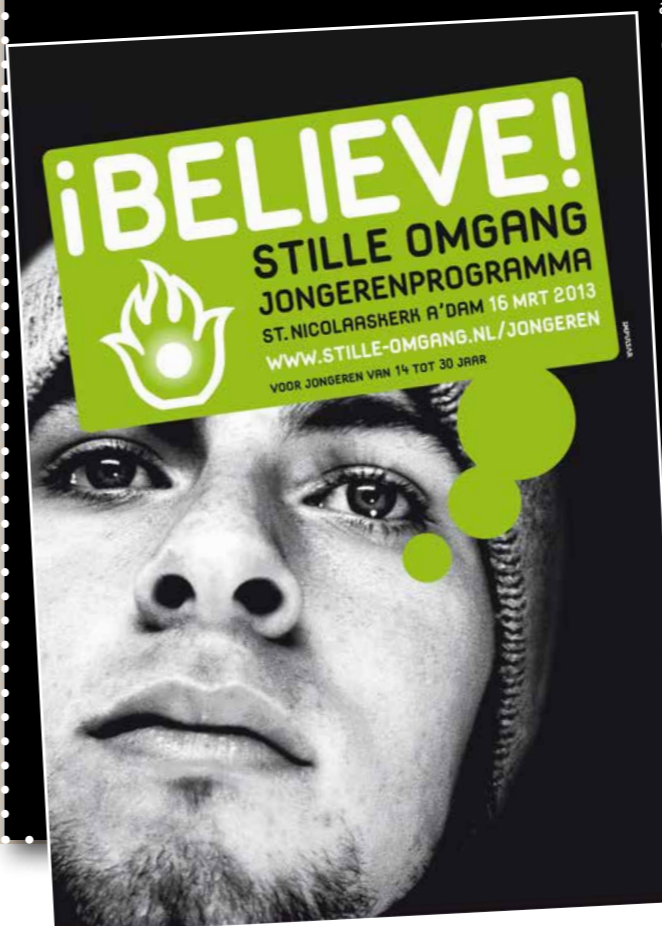

Ook dit jaar worden er weer ruim honderd jongeren in de hoofdstad verwacht voor het lopen van de Stille Omgang. Het thema van het jongerenprogramma is dit jaar "iBELIEVE". Aan de hand van de drie volgende vragen wordt ingegaan op het thema. "What do I believe?" "Why do I believe?" "When do I believe?" Onder andere mediapriester Roderick Vönhögen zal ons meenemen in de beantwoording van deze gestelde vragen. Jacob's Ladder, een jonge band van enthousiaste jonge gelovigen zal de muziek verzorgen tijdens de H. Mis en de aanbidding (www.bandjacobsadder.nl). Kortom: gezamenlijk ons geloof vieren, dat is het hoofdingrediënt van het SO-Jongerenprogramma. Het hoogtepunt van de avond is het gezamenlijk lopen van de Stille Omgang.

Wat is de Stille Omgang?

In maart van het jaar 1345 lag een man in een huis aan de Kalverstraat ziek op bed en hij vreesde te sterven. Hij liet een priester komen om de communie te ontvangen. Na het eten van de hostie moest de man overgeven, waarbij hij ook de hostie weer uitspuugde. Zijn vrouw wierp de hostie in het haardvuur, om ontheiliging te voorkomen. Toen bleek echter dat het vuur de Heilige communie niet had aangetast! Een medebewoonster trof de hostie onbeschadigd, zwevend boven het vuur aan. De priester werd gewaarschuwd en die bracht de hostie terug naar de kerk, in het tabernakel. De volgende dag ontdekte de echtgenote van de zieke man dat de hostie weer in het huis aanwezig was en opnieuw bracht de priester de hostie terug naar de kerk. Nadat dit drie keer was gebeurd, begreep de priester dat God Zijn aanwezigheid onder ons in het brood wilde tonen. In een processie werd de hostie teruggebracht naar de kerk. Na een periode van ongeveer drie eeuwen vonden twee vrienden in 1880 een afschrift met onder andere de route van de oude Mirakelprocessie. Het jaar daarop, in 1881, besloten zij de route in devotie af te leggen. Dit resulteerde in een snel groeiende beweging, die uitgroeide tot de Stille Omgang die we vandaag de dag kennen.

Steeds meer jongeren trekken jaarlijks vanuit het hele land naar 'Mirakelstad' Amsterdam om daar het wonder van de Eucharistie van 1345 te herdenken en een krachtig signaal van geloof af te geven, te midden van de grote stad Amsterdam. In gebed lopen zij door de binnenstad en laten zo zien hoe God bij ons mensen, jong en oud betrokken is. Het is indrukwekkend en bijzonder om 's nachts met een grote groep jongeren in stilte en in gebed deze tocht te houden, in een stad waar het nooit stil is! De tocht loopt midden door het centrum van de stad. Kijk op: www.stille-omgang.nl/jongeren voor updates en meer!

- >> 9 februari 2013
Trainingsdag I jongerenwerk in Heiloo
- >> 22 - 24 februari 2013
Jong Katholiek Leiderschapstraining II in Vogelzang
- >> 2 maart 2013
Trainingsdag II jongerenwerk in Heiloo
- >> 16 maart 2013
Stille Omgang in Amsterdam
- >> 24 maart 2013
Wereld JongerenDAG
- >> 5 - 7 april
Jong Katholiek Leiderschapstraining III in Driebergen
- >> 6 april 2013
BAVO-dag voor vormelingen in Haarlem
- >> 6 april 2013
Voorbereidingsdag begeleiders, WJD Rio in Driebergen
- >> 18 mei 2013
Diocesane vormselviering in Heiloo
- >> 1 juni 2013
Nachtelijke aanbidding in Langedijk
- >> 7 t/m 9 juni 2013
Voorbereidingsweekend voor deelnemers WJD Rio, (Be)leef je geloof! in Heiloo
- >> 13-31 juli 2013
Wereld Jongerendagen in Rio de Janeiro

Meer informatie: www.jongbisdomhaarlem.nl

De Vastenaktie van Diocesane Missieraad

“40 dagen
tijd voor
bezinning”

Onze Vastenaktie:

Vastenestafette 2013

In 2012 is met veel enthousiasme de Vastenestafette in het bisdom Haarlem-Amsterdam geïntroduceerd. Veel parochies verbonden hun activiteiten in de 40-dagentijd aan de estafette. Kaars en dagboek slingerden kriskras door het bisdom. En daarmee leggen we de vinger op een kinderziekte: de geografische afstand waarover het stokje werd doorgegeven was soms te groot.

Ondanks deze afstand was de Vastenestafette een succes, want mooie en onverwachte ontmoetingen door het hele bisdom maakten dat er op veel plekken in het bisdom een saamhorigheid ontstond ten aanzien van Vastenaktie.

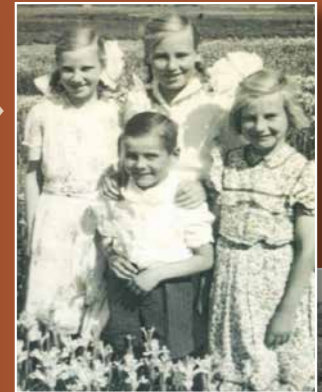
Betrokkenheid

In de afgelopen weken heb ik het dagboek van de Vastenestafette 2012 mogen doorbladeren en de woorden en beelden mogen lezen en zien. Foto's en woorden rondom Vastenmaaltijden die getuigen van zomaar onverwachte ontmoetingen, foto's van de estafettekaars die brandde van Ouderkerk a/d Amstel tot Wervershoof en van Driehuis tot Zaandam. Gedichten en gedachten die werden gesproken of zomaar in stilte neergeschreven. Woorden die getuigen van werken aan en voor Vastenaktie, maar bovenal woorden die getuigen van de betrokkenheid van zovelen bij Vastenaktie en “ons” MOV-werk. Zomaar mensen ergens in ons bisdom die, vaak al vele jaren, de betrokkenheid voor de ander door het jaar heen handen en voeten geven en die betrokkenheid met de ander ook in de 40-dagentijd in hun hart meedragen, maar zeker ook uitdragen. Daarom zullen we de Vastenestafette ook in 2013 organiseren. Ditmaal willen we de kaars en het dagboek echter een iets logischer route laten volgen, waardoor de kaars, hopen wij, op meer plaatsen kan branden en de harten van mensen mag verwarmen. Iedere week zal een regio / kring verantwoordelijk zijn voor de kaars en het dagboek. Activiteiten die in die week worden georganiseerd, kunnen onderdeel worden van de estafette. U kunt de Vastenestafette volgen op: >> www.vastenestafette2013.blogspot.nl en bent van harte uitgenodigd om een verslag en foto's van uw eigen Vastenactiviteit aan te leveren via: >> anneke.donkers@hotmail.com. <

Anneke Donkers
Diocesane Missieraad

Onbekende geschiedenis (68)

Dit keer leggen we onze trouwe lezers een vraag voor van dhr. Guenter Posjena uit de stad Redlands in Californië. Rond 1946 woonde hij in de plaats Lotte-Osterberg bij Osnabrück in West-Duitsland. In 1952 emigreerde hij met zijn familie naar de Verenigde Staten. Met veel genoegen kijkt hij terug op een verblijf in Holland rond het jaar 1950. In het kader van een kinderuitzending via het Diocesaan Sociaal-Charitatief Centrum te Den Haag, verbleef hij enige tijd op een boerderij, vermoedelijk in de kuststreek. Dit jaar wil hij naar Nederland komen en daarbij de kinderen ontmoeten die toen met hun ouders op de boerderij woonden. Gelukkig zijn twee foto's uit die tijd bewaard gebleven. Wie herkent deze kinderen of wellicht zichzelf en waar zijn de foto's genomen? Stuur uw reactie naar Redactie Samen Kerk, t.a.v. dhr. Floor Twisk (archivaris), Postbus 1053, 2001 BB Haarlem. Per e-mail kan ook via: >> ftwisk@bisdomhaarlem-amsterdam.nl

Onbekende geschiedenis (67)

De vraag van dhr. Hans Christiaan de Vries uit Bovenkarspel naar de naam van de onbekende pastoor op een schilderij van Martinus Christiaan Schenk (1833-1911) is opgelost. Dhr. Ger van Dijk uit Amsterdam noemt de naam van pastoor Henricus van Luene (1813-1876). En dat klopt. In het boek “Geschiedenis der voormalige S. Catharina-kerk te Amsterdam” van J.C. van der Loos staat een identiek portret van pastoor Henricus van Luene afgedrukt. De links onder afgebeelde kerktekening, een eenvoudige Waterstaatskerk, is die van de kerk in Achthuisen, een klein dorp in de gemeente Goeree-Overflakkee. Henricus van Luene was de eerste pastoor van de latere parochie Onze Lieve Vrouw ten Hemelopneming. De kerk werd gebouwd in het jaar 1846.

Opsporing verzocht (1)

De naar aanleiding van een vraag van de Z.E. Heer Jan Divendal te Weesp gestarte zoektocht naar exemplaren van het tijdschrift “Areopaag”, dat werd uitgegeven door het Seminarie Warmond, uit de periode 1934-1936 heeft geen resultaat opgeleverd. Tocht blijven reacties nog steeds welkom.

Opsporing verzocht (2)

Dhr. Jan van Schagen te Zeewolde, die nieuwsgierig was naar de teksten van de liedjes die rond 1950 werden gezongen tijdens de viering van de Eerste Heilige Communie, is op zijn wenken bediend. Niet minder dan acht meer of minder uitgebreide reacties kwamen binnen. Met dank aan de inzenders: mw. E. Truyens-Meyer te Heerhugowaard, mw. Corrie Keijzer te Amsterdam, mw. Ria Bakker-van Leeuwen te Den Burg op Texel, mw. Thea Pinkse te Groet, dhr. Gerard de Wit te Amsterdam, dhr. Arie Buter te Sint Pancras, mw. Lies Koning te Zwanenburg en mw. R. Louwe-Pronk te Groet. Waar ons bisdomblad “Samen Kerk” al niet gelezen wordt!

Opsporing verzocht (3)

Dhr. Jan ten Voorde uit het Groningse Winsum is op zoek naar de teksten van liedjes die hij heeft gezongen bij zijn Eerste H. Communie in 1956 in de H. Hartkerk te Groningen. Hij weet alleen nog de beginregels “Alle bloemen op het altaar, alle kaarsen die er zijn” en “En nu sluit ik mijn ogen toe, er gaat iets groots gebeuren”. Wie kan hem helpen?

Hebt u zelf een onbekende foto van een kerkelijke gebeurtenis of een priester, pater of zuster en wilt u er meer van te weten zien te komen, dan kunt u deze opsturen naar de redactie van Samen Kerk, Postbus 1053, 2001 BB Haarlem. De foto ontvangt u zo spoedig mogelijk weer retour.

**Adverteren in SamenKerk of in
de Naamlijst van Bisdom Haarlem?**

 BorgerparkMedia

0475 - 711 362
info@borgerparkmedia.nl
www.borgerparkmedia.nl

**UITVAARTVERZORGING
A. DE JONG**

sinds 1966 een vertrouwd gezicht
voor een uitvaart vanuit het bisdom

persoonlijke begeleiding vanuit een familiebedrijf

Alle persoonlijke en rituele wensen zijn mogelijk.

voor vrijblijvende inlichtingen: tel.: (020) 676 1337
Cliostraat 42, 1077 KJ Amsterdam, dejong@uitvaart.nl
www.amsterdamuitvaart.nl

lid van de BGNU

uitvaartverzekeringen

DE GESTOLEN BRON VAN ARSACAL

Tekeningen en teksten: Marieke Waterlander

43

THOM EN LUPE HEBBEN IN HET OPLEIDINGSINSTITUUT VAN HEDON KENNIS GEMAAKT MET SEGUNDO. HIJ VERTELT OVER DE KEERZIJDE VAN HET OGENSCHIJNLIJK ZO VOLMAAKTE LEVEN IN HEDON. WIE NAMELIJK NIET GESCHIKT IS OM BIJ TE DRAGEN AAN HET ALGEMEEN BELANG WORDT WEGGEHAALD, NAAR SANERING OF REGENERATIE. DE FAMILIE VAN SEGUNDO WIL VLUCHTEN OM BIJ ELKAAR TE MOGEN BLIJVEN EN OM HET PASGEBOREN ZUSJE, DAT WAS AFGEKEURD, TE BEHOUDEN. ZE BESLUITEN OM TE VLUCHTEN TIJDENS EEN EXCURSIE NAAR DE RUÏNES VAN HET OUDE ARSACAL. MOEDER EN BABY ZITTEN VERSTOPT IN DE ACHTERBAK EN ZO RIDDEN ZE HEDON UIT.

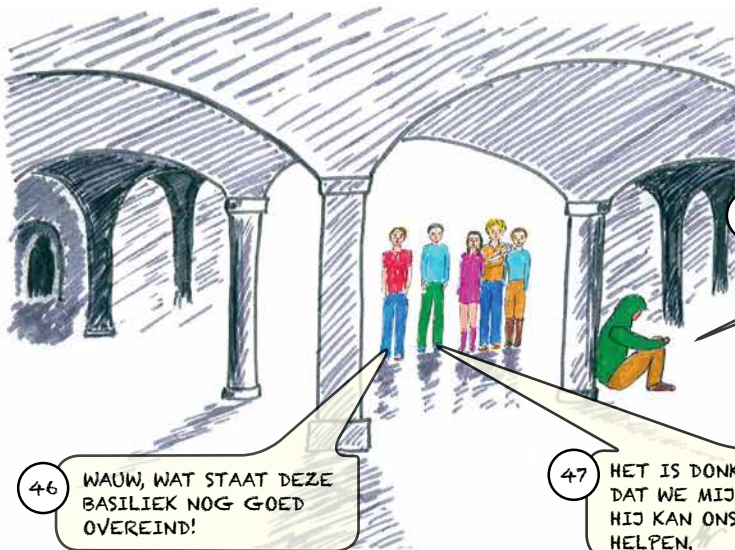
44

GELUKKIG ZE HEBBEN NIETS IN DE GATEN!

45

OP NAAR ARSACAL, LATEN WE HOPEN DAT MIJN ZOON PRIMO ONS BERICHT HEEFT GEKREGEN.

46

WAUW, WAT STAAT DEZE BASILIEK NOG GOED OVEREIND!

48

HA, DAAR ZIJN MIJN OUDERS EINDELIJK.

47

HET IS DONKER BINNEN. IK HOOP DAT WE MIJN BROER HIER VINDEN. HIJ KAN ONS MISSCHIEN WEL VERDER HELPEN.

49

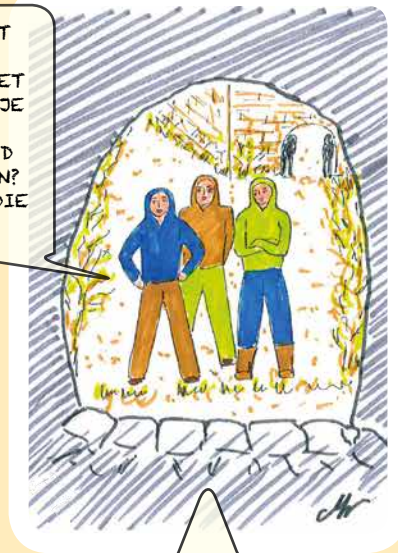
KOM SNEL MEE. DEZE GANG LEIDT ONS VER VAN HIER. AAN HET EINDE IS EEN OUD KLOOSTER EN DAAR WONEN WIJ.

50 WIE IS WIJ?

51

HALT, WAT MOET DAT DAAR? OH, JIJ BENT HET PRIMO. IS DAT JE FAMILIE? HEEFT NIEMAND JULLIE GEZIEN? HÉ, WIE ZIJN DIE ANDERE TWEE?

52

DIT ZIJN DE TWEE WAAR DE KLUIZENAAR OVER SPRAK. ZIJ ZOUDEN ONS WEER ONZE BRON KUNNEN TERUGGEVEN.

WORDT VERVOLGD...